СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 248. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 25-го жовтня 1937. VOL. XLV. No. 248. Jersey City, N. J., Monday, October 25, 1937. THREE CENTS

ВІЙНИ НЕ БУДЕ, БО ЇЇ НІХТО СОБІ НЕ БАЖАЄ

ШІКАГО. — Так каже американський банкир Томас Лемонт, що відвідав Европу двома наворотами впродовж двох останніх років. Політична ситуація, каже Лемонт, є дуже тяжка і скомплікована через події в Еспанії й на Далекім Сході, але зате Европа має тепер при кермі дуже відповідальних і зрівноважених людей, які докладають усіх зусиль, щоб не допустити до вибуху війни.

Часописні качки.

Лемонт каже далі, що про війну більше чути в Америці ніж в Европі. Але й в Америці роблять її штучно ґазети, пишучи про неї раз-у-раз величезними буквами у заголовках новинок, що їх поміщується на перших сторонах ґазет. Там звичайно передають якусь воєнну „качку" і роблять з неї загрозу війни.

РЕДАКТОР, ЩО ДАВАВ СЕБЕ ВІДЧУТИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Помер Г. Лорімер, що був 38 років редактором „Ди Сатрдей Івнінґ Пост", себто журналу, що був заснований іще Веняминoм Френклином. Цей журнал мав за редакції Лорімера до 3.000.000 передплатників і вибивав своє тавро на культурнім житті цілої Америки.

Давав те, що люди любили читати.

Лорімер був відомий з того, що інстинктовно відчував, які оповідання, новелі й статті підходять під смак широких мас. І він такий матеріял збирав і давав його публиці. За те його багато людей дуже сильно критикували. Казали, що він знижується до смаку пересічних людей, присипляє в суспільності розвій вищих ідей і більших талантів. Та Лорімер тим не журився. Робив те, що приносило най-[illegible]

Як зачинав карієру?

Лорімер мав щастя дістати незлу освіту без великих зусиль, бо родичі подбали про матеріяльку сторону цеї справи. Зачав від праці в компанії Армура в Шікаго, заробляючи $10 тижнево. Працюючи потім у „Бостон Пост", зажадав підвишки платні, а коли не дістав її, покинув ґазету і переїхав до Філядельфії. Тут у 1932 р., як начальний редактор „Ди Сатрдей Івнінґ Пост", одержував платню в сумі $118,750. Таку платню зголосив він сам при плаченні особисто-доходового податку.

Увесь час читав манускрипти.

Лорімер не мав часу на писання. Майже ввесь час, кожного дня від ранку до вечора, читав надсилані до журналу манускрипти. Коли йому раз один автор закинув, що він відкинув манускрипт, добре його не перечитавши, Лорімер відписав: „Мій Пане! Не конче треба зїсти аж ціле яйце, щоби переконатися, що воно зіпсуте".

Шукав незнаних авторів.

Лорімер був того переконання, що найкращі оповідання можна дістати від таких людей, що не мають відомих письменницьких імен. Він їх шукав і завдяки тому багато нових людей стали відомими літератами.

Був ворогом „Нового Розділу".

Лорімер належав до таких американських типів, що нагадують піонірські часи, що являються часто безоглядними індивідуалістами, що змагають усіми способами до успіху і є за такий лад, який тому пособляє. Ось тому був він і проти соціяльної політики Рузвелта, себто проти політики „Нового Розділу".

КУРСИ ДЛЯ ЖІНОК ВИХОВНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Ґертруд Берзер подає, що „Тічерс Каледж" відкриває 17 курсів для дівчат, що мають стати подругами визначних людей, зокрема тих, що є професорами і виховниками нових поколінь та директорами виховних інституцій. Дівчат будуть учити, як вести зразковий дім, яка в такім домі повинна бути етикета і гостинність, яке там повинно бути відношення до штуки і музики і якої там не повинно бути балакучости, що зветься сплетництвом. Всі ті річи, каже пані Белзер, дуже заважують на карієрі визначних людей і на видатності їх праці.

ХВАЛИТЬ ЖІНОК ЯК ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

НЮ ЙОРК. — Суддя Вилійем Клерк твердить на основі власних спостережень, що жінки є ліпшими присяжними суддями від чоловіків. Він каже, що чоловіки відносяться до життя більш цинічно, а жінки більш ідеалістично, бо вони не звикли переживати в життєвій боротьбі того, що переживають чоловіки. Їхній ідеалізм робить з них кращих суддів.

$60,000,000 ЗА ОДИН ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.

У Бруклині, Ню Йорк, зачинають будову воєнного великана на морі. Новий корабель коштуватиме $60,000,000 і буде зватись „Норт Керолайна". Такого великого воєнного корабля не будовано в Злучених Державах від яких 14 років. Його будову розпочато скорше, ніж це було передбачене. Та урядові круги запевняють, що цей поспіх не має ніякого звязку з теперішньою міжнародньою ситуацією.

„ТУТЕЙШІ"...

Польська преса вже не раз і не двічі намагалася вмовити своїм читачам, що на Волині нема українців, а є „православні", „рускі", або „тутейші". Таке „твердження" польської преси не пішло в ліс і видало овоч-дивовижу. Оце недавно вернулися з війська українські хлопці, що служили в Луцьку, з військовими книжечками. У цих книжечках у рубриці „єнзик мацежисти" — написано „по тутейшому", а в рубриці „народовосьць" написано „тутейша". Дивуються хлопці й з дива не можуть вийти: батьки й матері — українці; брати, сестри, приятелі та все оточення українське, а вони, як на глум, „тутейші".

Хлопці з Лемківщини дістали військові книжечки з такими дивовижними даними: „єнзик мацежисти" — „рускі", а „народовосьць" — „лемко".

ВТЕКЛИ КРІЗЬ ОТВІР У СТЕЛІ З АРЕШТУ В ДУБЕЦЬКУ.

З арештів городського суду в Дубецьку втекли крізь вибитий у стелі отвір два багато разів карані професійні злодії: Дмитро Артим, засуджений на 8 місяців вязниці, та Семен Климечко, засуджений на 14 місяців вязниці. Обох злодіїв спровадили були до вязниці у Дубецьку день перед утечею. Спровадили їх у звязку з новою справою, за яку їх мали щойно судити. За втікачами зарядили погоню.

ВБИВСТВО В САМБОРІ.

Микола Мольфа, літ 26, підчас суперечки пробив ножем двічі свою приятельку Марію Пачоківну, яка по кількох хвилинах померла. Вбивника арештували.

БРАТ УБИВ БРАТА.

Перед стрийським окружним судом на виїзднїй сесії у Скольому відповідав Федір Кепун із Синевідська Вижнього за вбивство свого брата Василя. Обвинувачений боронився тим, що в часі сварки вдарив брата кулаком так нещасливо в око, що цей упав трупом на місці, однак не мав наміру позбавити його життя. Братовбивника засуджено на 2 роки вязниці з припиненням виконання кари на три роки.

ЗАСТРІЛЕНА ЗА КРАДІЖ У ПОЛІ.

На просторі самбірського повіту, в Котівні, знайшли мертве тіло 24-літньої Максевич, застріленої підчас крадіжу конюшини. Ближчих даних про цей випадок нема.

СВІЙ ЯК НЕ ЗАПЛАЧЕ, ТО БОДАЙ СКРИВИТЬСЯ

Так каже наша народня мудрість. І каже щиру правду. Тільки біда в тім, що ми над цею правдою не застановляємося. І тому не придержуємося її в нашому щоденному житті.

Погляньмо довкруги себе, на інші народи, що тут живуть, а побачимо, що вони таки горнуться до свого, свого пильнують і своїм дорожать. Пильнують своїх шкіл, церков і своїх рідніх інституцій так, як би відчували і добре розуміли глибикий зміст вище наведеної української народньої мудрости.

Ми не кажемо, що й ми того не робимо. Є й серед нас багато таких, що відчувають так, як дораджує їм відчувати народня мудрість. Але є ще багато таких, що спинюють наш поступ в Америці, що добивають національно свої власні діти, що не дають українській ідеї глибоко вкорінитися в американську землю. Це ті, що не хочуть розуміти тої великої ваги, яку відграє в українськім житті в Америці — УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. Це ті, що не хочуть себе скріпити матеріяльно при помочі обезпечення у своїй рідній і так добре загосподареній інституції, якою є У. Н. Союз. Це ті, що не хочуть, щоби по них осталася для дітей памятка в формі виплати посмертного з української інституції. Це ті, що не дбають про те, щоб у їх хаті був часопис, який віддає всі найкращі почування, пориви й ідеї українського народу. Це ті, що не дбають про те, щоб по їхній смерті були біля них свідомі українські люди - патріоти, що з болем серця відпроваджуватимуть на вічний спочинок того, що був добрим сином свого народу.

І ось тих усіх треба нам таки дістати до тої інституції, що є нам рідною, що її завданням є дбати про те, щоб одержаний цент був добре забезпечений, щоб ніхто не потерпів матеріяльної втрати та щоб українська громада в Америці була сильна і моральна. А цею інституцією є наш Український Народний Союз.

АРЕШТОВАНИЙ ЗГИНУВ У СІЛЬСЬКОМУ АРЕШТІ.

В селі Краснім коло Грималова війт волосної громади, Адам Міхальскі, замкнув якогось бідного подорожного до громадського арешту тому, що не мав при собі ніяких документів. За арештанта всі забули. Минув місяць і аж 23-го серпня ц. р. отворили шпихлір та знайшли вже розложеного трупа. Бідачисько пробував їсти черевики, гриз мішки, але з голоду мусів померти. Хто він, не можна довідатися, бо ніяких паперів при собі не мав.

НЕ ВСІМА МОВАМИ МОЖНА ШЕПТАТИ.

Китайською, японською та бурманською мовою не можна шептати, бо чималу ролю в зрозумінні і значінні кожного складу грає наголос. Замісць шепоту вживають ті народи мови „на міґи".

НАЦІСТИ ЗАХОПЛЮЮТЬ ДАНЦІҐ.

Національ-соціялістична партія, яка, хоч мала значну перевагу, але ділилася ще до певної міри владою з німецькою католицькою партією, тепер стала одиноким правлячим чинником в місті, розвязавши цю другу. Цей поступок дехто вважає фактичною злукою з Німеччиною.

САМОГУБСТВО ПАРИ КОХАНЦІВ У ДРОГОБИЧІ.

Ніччю на 29-го вересня стражник карного заведення на Гірці в Дрогобичі, Казимир Мілер, літ 35, зайшов у товаристві 29-літньої Броніслави Вишатицької до шинку „Вайнфельда на Гиравці (2 км. від Дрогобича). Тут провели вони довший час, аж вкінці Мілер стрілив з револьверу до Вишатицької, а Вишатицька до Мілера. Вишатицька є тяжко ранена, а Мілер згинув на місці. Мілер був жонатий, а Вишатицька замужна. З залишених листів ясно, що самогубство має любовне тло.

НЕ МІГ ПЕРЕЖИТИ СЛУЖБОВОЇ ДЕҐРАДАЦІЇ.

Начальник почтового уряду в Тернополі, Едвард Пйотровскі, одержав номінаційний декрет, що ним переносили його на нижче службове місце почтового контрольора в Перемишлі. Начальник почти так дуже пройнявся своєю службовою деґрадацією, що рішив померти. Дня 28-го вересня рано мав від нього перебрати урядування Ю. Шаб. Пйотровскі заявив новому начальникові, що віддасть йому печатки в 3-тій годині пополудні. Коли в 3-тій год., ні пізніше Пйотровскі не явився, зачали шукати його. Врешті знайшли його ввечері в пивниці почтового уряду, але вже неживого. Він повісився на посторонку. Померлий залишив жінку й двоє дітей.

НАМАГАВСЯ ПЕРЕКУПИТИ УРЯДОВЦЯ.

В окружнім суді у Львові відбулася карна розправа проти купця. Із. Левера, обвинуваченого за намагане перекупство урядовця. Левер прийшов до Скарбової Палати 17-го березня і доручив одному урядовцеві 70 злотих з проханням, щоб знищив витяг з кних фірми Братів Левер. Урядовець ґроші прийняв і разом з урядовою запискою передав їх дирекції. Левера засудили на 8 місяців вязниці з завішенням на 4 роки та на гривну 500 злотих. Ґроші, жертвовані урядовцеві, сконфіскували.

ҐРІМ УБИВ ДІВЧИНУ.

В селі Купню, повіт Перемишль, ґрім убив скриту під деревом 15-літню Марію Бірак з Купна. Мати й брат її Степан, що стояли коло неї, є легко поражені.

ЧОЛОВІК ПРОБИВ НОЖЕМ ЖІНКУ.

У Станиславові Авґуст Подкова пробив на смерть ножем свою жінку, 25-літню Катерину. По вбивстві вбивник утік, але його незабаром схопили й арештували. Причина вбивства — родинні непорозуміння.

КАЦАПИ ДЕМОРАЛІЗУЮТЬ ЛЕМКІВЩИНУ

ЛЬВІВ. — На Лемківщині почала виходити нова москвофільська ґазета, п. з. „Карпатскій Дзвон" з якої виходить, що її піддержує апостольська католицька адміністрація Лемківщини. В першому числі цеї ґазети видніє великий портрет апостольського католицького адміністратора о. Я. Медвецького, а також є багато фраз про „христіянство", про „воспитаніе молодого покоління в христіянской культури" і т. п. Та попри те все ця ґазетка серед багатьох рекомендованих книжок, серед яких більшість творять московські автори, рекомендує з московських також Горкого і Достоєвського; з французьких Золю, а з італійських Бокачіо. Твори трьох попередніх письменників з христіянського боку дуже сумнівної вартости. Щодо Бокачія, то він писав такі порноґрафічні і неморальні книжки, що їх виразно осудила церква. Католицька Церква поставила його книжки навіть на індекс. І тепер та нова, ніби-католицька ґазета, під покровом католицького адміністратора, поручає українській суспільности ці твори, які містять протиморальну і протихристіянську отруту.

НОВА ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — В неділю, 10 жовтня ц. р., повстала у Варшаві нова політична партія: „Стронництво Праци". Вона повстала з обєднаня двох інших партій: „Хшесціяньскої Демокрації" з „Народовою Партією Роботнічою". При тій нагоді учасники зїзду влаштували вулицями міста похід, получений з парадою. На зїзді виголосив велику промову бувший президент Польщі, Войцеховскі. Головою начальної ради нової партії вибрано ґен. Галера, а секретарем — Корфантого. На зїзді був теж відомий україножер Станіслав Ґрабскі. В тій партії поважну ролю відграє також польське духовенство.

ДАЛЬШІ РОЗСТРІЛИ В СОВЄТАХ.

МОСКВА. — В Совєтах знов застрілили 6 осіб. Три застрілили в Узбекістані за приналежність до націоналістичної орґанізації, створеної усуненим недавно членом місцевого узбекістанського уряду, Акмелем Ікромофом. Ті три застрілені нібито нищили засіви бавовни, виривали кущі та ушкоджували колективні доми. В Хабаровську застрілили трьох „саботажистів" за псуття збіжжя. Кажуть теж, що совєтські власті зловили двох німецьких шпигунів, Цільберґорна і Кляйна, над якими незабаром відбудеться воєнний суд.

СОВЄТИ ВИКЛИКУЮТЬ БУЧУ В КОМІТЕТІ НЕВТРУЧУВАННЯ.

ЛЮНДОН.—У „комітеті невтручування в еспанські справи" повстала знов буча. Її викликала большевицька делеґація, яка не хоче погодитися на висилку „добровольців" з Еспанії за тим пляном, що його подала Анґлія; а також не хоче згодитися на признання обом сторонам „воюючих прав". Італія була за те, щоби плян, поданий Анґлією, вцілости перевести. Совєти були гостро проти того. Во плян, поданий анґлійцями, був практичний і він провадив до успокоєння Европи понад голови Совєтів. А це, видно, не подобалося большевикам.

ҐЕН. ФРАНКО ПЕРЕКИДАЄ СВОЄ ВІЙСЬКО.

САН СЕБАСТІЯН. — Штаб ґен. Франка розпочав уже пересунення своєї 100-тисячної армії з північно-західнього фронту на схід. Ця армія тепер, по ліквідації астурійського фронту, стала вільна. На мадридському фронті вже поволі розґортається боротьба. З приходом цеї армії розпічнеться загальний наступ на Мадрид і решту Еспанії. Валенсійський лівий уряд уже покидає свою теперішню столицю і перебирається до Барсельони.

ПОБУТ ВІНДЗОРІВ У ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН. — Князь і княгиня Віндзор, які тепер обїздять Німеччину в ціли студій над робітничомешканевим питанням, відвідали Гітлєра і мали з ним двогодинну розмову. Та всетаки вони відчули, що Гітлер інакше трактує ті особи, що є королями, від тих, що колись були королями. Передівсім Гітлер не вийшов на стацію їх повитати. Також не вислав ніякої почесної стежі. Що гірше, він заставив їх чекати на себе одну годину, заки їх приняв у себе. Одним словом, обійшовся з ними не як з королівськими особами, тільки як із звичайними людьми, яких приймає що дня.

ЯПОНІЯ ЗАСТУПАЄ ЧОЛОВІКІВ ЖІНКАМИ.

ТОКИО. — Японська влада починає впроваджувати в поліційну службу жінок, на місце тих чоловіків, що пішли на війну. Вона стала на становищі, що „найсильніші зо слабого пола є всетаки сильніші від найслабших із сильного пола". Себто, сильні жінки є здоровіші від слабих чоловіків. В трамваєвій, кондукторській, шоферській та інших службах уже тепер працює багато японських жінок.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays
— Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОРОЖНЕЧА

Останніми часами чуємо щораз більше голосів про зростаючі кошти життя. Зростали кошти життя властиво від самого початку Рузвелтової кампанії проти кризи, від самого початку „нового розділу", одначе в тих часах само роздобуття праці було таким важним питанням, що питання коштів життя було другорядною справою. Тепер, як безробіття, принаймні в певних розмірах, полагоджене, справа дорожнечі висувається на перший плян і домагається від громадянства розвязки.

Найбільше протестів проти дорожнечі звертається проти дорожіння мяса. Маємо тут великі страйки різників. Маємо урядові розсліди цін. Маємо страйки господинь. Статистики Бюра Праці подають, що від вересня минулого року до вересня цього року ціни на ріжні роди мяса зросли пересічно на 25 процентів.

Ростуть теж ціни інших необхідних для життя товарів. Одіння для чоловіків, жінок і дітей підійшло за рік у ціні на кілька процентів. Ціни на хатню обстанову піднялися майже на цілих 10 процентів.

Щоб знати, як з цею дорожнею боротися, треба передівсім знати її причини. Щодо дорожіння мяса, то тут до певної міри без сумніву винуваті посухи 1934-го й 1936-го року, отже обставини, від людини незалежні. Фармери просто не могли вигодувати всеї худоби й вислали її до різниць і на наступний рік дався чути брак худоби. Одначе теперішнє дорожіння мяса вже цьому приписати не можна. Велику частину останнього дорожіння треба приписати спекуляції великих різниць. Уряд заповідає вже ступневе подешевіння мяса, але й уряд не може запевнити населення, що ціни спадуть до рівня 1936-го року.

Підбивання цін на одіння й хатню обстанову, може навіть безправного, є без сумніву впливом жадоби наживи. Багато цін, які ми бачимо по склепах, були штучно встановлені останньої весни. Уряд і громадянство дозволили підприємцям робити, що їм подобалося. За останнього пів року ціни на сирівці, під впливом анґлійських зброєнь, підскочили поважно вгору. Зросла й заплата робітників, принаймні зорґанізованих. Зачали підноситися ціни уділів і бондів. Здавалося, що приходить „бум". Хто в таких часах буде оглядатися на дорожіння одіння?

Та прийшли тепер часи, що громадянство почало проти дорожнечі підносити протести. Звісно, в першу чергу закликають уряд порадити щось на неї. Одначе уряд при нинішньому стані законодавства не може багато зробити. Може розслідити деякі зрости цін, розкрити публично їх причини, а тимсамим заставити публичною опінією їх зредукувати. Суди можуть уневажнити безправні змови на підвишку цін. Але цього всього ще мало, поки громадянство само не візьметься до боротьби проти дорожнечі дорогою самочинної кооперації.

АНҐЛІЄЦЬ ПРО „ПРАВДИВУ РОСІЮ"

Перед нами четверте число „The Contemporary Russia", політичного картальника, що виходить у Лондоні під редакцією відомого анґлійського журналіста Ланселота Лотона. В цьому числі є стаття самого Лотона під заг. **„Траґедія Тухачевського"**, в якій знаходимо знамениту характеристику **московської душі.** Лотон наводить довший діяльоґ між розстріленим недавно червоним маршалом **Тухачевським** і молодим французом, **Ферваком,** з яким Тухачевський сидів у німецькім полоні в часі світової війни. Важко переповідати цілий цей діяльоґ; та всетаки не зашкодить подати бодай короткі уривки.

Християнство, чи поганство.

На питання, чи росіяни є релігійні люди, Тухачевський відповів:

„Ми, росіяни, є релігійні, але в тому розумінні, що не маємо ніякої релігії. Я не є християнин. Я навіть ненавиджу св. Володимира, який приніс християнство до Росії і в той спосіб віддав її під впливи західньої цивілізації. Це булоб краще для нас, якби ми були заховали своє поганство, своє варварство. Але вони повернуться. Я переконаний, що св. Володимир наразив нас на втрату кількох віків".

„Варвари в самих основах".

На це сказав Фервак: „Коли вам не подобається св. Володимир, то ви мусите тимбільше ненавидіти Петра Великого, бож це він зевропеїзував вас". Тухачевський зробив нетерпеливий рух і відповів: „Ви не розумієте Петра. Він був ґіґантичний варвар, такий, якого нам тепер потрібно. Вам здається, що він хотів перемінити Петербург на Версай і причепити нам вашу культуру. Ні, він тільки хотів вивчити від Заходу секрет його сили, щоб міг тим сильніше закріпити варварство. Я вірю, що конституційний режім був би кінцем для Росії. Ми потребуємо деспота. Ми є варвари в самих основах. Чи ви можете уявити собі наших мужиків як голосуючих? Що за глупота!" Читаючи книжку про панславізм, Тухачевський нагло зірвався і почав викрикувати: „Так воно і є, але ви цього не зрозумієте. Хіба це зробить ріжницю, чи ми осягнемо свою ціль шляхом пропаґанди, чи шляхом зброї? Вона буде осягнена; це найголовніше. Ціль Росії в теперішню хвилю мусить заключатися в тому: знищити все, що зле і завмираюче в штуці, всі перестарілі ідеї, а враз з ними всю мораль старої культури".

Що таке честь?

Фервак: „Алеж є така річ, що зветься честю".

„Так, честь є", відповів Тухачевський, знизуючи плечами, „але коли на перекір Керенському Ленін захоче увільнити Росію зо старих пересудів і відевропеїзувати її, я піду за ним. Бо лиш одна річ є потрібна: змести все до самих основ і свідомо кинути нас в обійми варварства. Всі джерела сили будуть тоді відчинені для нас. При помочі марксівської формули і ваших демократичних фраз буде можливо двигнути цілий світ!"

Тухачевський — московський тип.

Про цей діяльоґ Лотон робить таку замітку: „Багато говорилося, деколи нерозумно, про таємницю Росії. Коли ми хочемо поважно зрозуміти Росію, то мусимо студіювати карієру Тухачевського. Тухачевський був репрезентативний московський тип. Силою своєї ґеніяльности він виявив те, що лежить невисказане в багатьох московських душах".

Достоєвський про Росію і москалів.

Далі Лотон наводить фільософічні витяги з повістей одного з найбільших російських письменників, Достоєвського, писаних пів віку тому, як доказ, що і цей московський ґеній мав усі зародки московського варварства й ненависть до европейської цивілізації. „Европа є над берегом руїни; її суспільний устрій є заражений і зігнилий; її інституції валяться. Але Росія також клониться до упадку. В Росії европейська цивілізація ніколи не існувала, ані не існував націоналізм" — це провідні думки Достоєвського. Його повість „Беси" представляє Росію як опутану чортами, з ранами, огидними заразами і брудами, що нагромадилися впродовж віків. „Чорти самі напрошуються, щоб вступити у свиню", пише Достоєвський. „І ми кинемося вниз, виючи й бісеніючи, зо скали в море і потопимось; і добре так, бо це є все те, на що ми здатні", пише Достоєвський, навязуючи це до евангельського оповідання про злих духів, що ввійшли у свині.

Герої повістей Достоєвського переконані, що руїна Европи й підняття Росії прийдуть зо світової революції, започаткованої в Росії. Росія стане початком всесвітньої революції тому, що вона не має нічого до страчення. Верховенський у „Бесах" вичислює сили, які стоять по їх стороні: "Я перечислив їх усіх!" — говорить він, „Учитель, який сміється з Бога враз з дітьми вже від колиски, є по нашій стороні; адвокат, що обороняє освіченого душогуба, що є культурніший від своїх жертв і тому не може здержатися від того, щоб задля гроша їх не замордувати, — є теж по нашому боці; шкільний хлопчик, що замордував селянина, так собі для самого зворушення, теж наш; прокуратор, який тремтить на гадку, що йому закинуть брак поступовости, — наш; і серед урядовців та письменників ми маємо багатьох, багатьох, та вони про це не знають... Чи ти знаєш, скільки ми наловимо душ ось такими малими, вже готовими, ідеями? Та тепер треба нам виховати одно або два покоління в злочині; треба захоплюючих злочинів, які перемінилиб людину в обридливу жорстоку, самолюбну гадюку! Ось це є те, чого нам потрібно. Ми проголосимо знищення. Ми запалимо пожежі. Ми створимо леґенди. Кожна нікчемна ґрупа прийде до нас. А з тих ґруп я виберу одиниці такі бистрі, що вони не злякаються стріляти інших, і будуть уважати це честю. Ось так повстане великий переворот. Такий переворот повстане, якого ще не бачив світ. Росію опанує темнота, а земля буде плакати за своїми старими богами".

Щоб це осягнути, характери Достоєвського позволяють мордувати, підпалювати, красти, грабити, брехати, доносити. Один з його характерів (в „Бесах") говорить про Шіґалова, що пропонує завести шпигунську систему, таке:

Кожний член суспільности шпигує інших і його обовязком є доносити на інших. Кожний належить до всіх, а всі до кожного. Всі є рабами і всі рівні в рабстві. Рівень освіти, науки і талантів мусить бути обнижений; бо ці річи є пожадані тільки для великих інтелектів, а вони, себто інтелекти, є непотрібні. Великі інтелекти не можуть бути деспотами і вони все робили більше зла ніж добра. Вони в будуччині будуть вигнані, або застрілені. Словяни мусять мати начальників, цілковите підчинення, цілковиту втрату індивідуальности; але раз на рік Шіґалов позволить їм на велике потрясення і вони зачнуть нагло один одного їсти, до певних меж, так собі, просто для відвернення нудьги".

Навівши вище згадане, Лотон кінчить свою статтю ось таким висновком:

„Росія все вигрівала хробаків та деспотів і нині вона продовжує те саме. Нещаслив серед них є ті росіяни, що не належать ні до одної з тих катеґорій, які є европейцями".

ЩО ПИШУТЬ ПРО ПРОПАМЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРЕДАЙТЕ СЛОВА ТЕПЛОЇ ПОДЯКИ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗОВІ И СПІВПРАЦІВНИКАМ ТОЇ ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗУ, ЯКУ ВИ ЗВОЛИЛИ ЛАСКАВО МЕНІ НАДІСЛАТИ. ЗАПЕВНЯЮ ВАС, ЩО БУДУ ЧАСТО ПОКОРИСТОВУВАТИСЬ ЦЕЮ КНИГОЮ У МОЇЙ НАУКОВІЙ ПРАЦІ.

АРТУР П. КОЛМЕН,
Професор Колюмбійського Університету.

У БОРОТЬБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Азербейджан — країна багата, зокрема його північна (советсько-кавказька) частина, що під оглядом продукції нафти займає одно з перших у світі місць.

У минувшині азербейджанці нераз змагалися за незалежність, але не вспіли обєднатися в одну державу. На початку минулого століття, коли рука московського імперіялізму сягнула по Кавказ, Азербейджан ділився на кілька дрібних ханатів, що підлягали Персії. Ця остання після програної війни 1813 р. відступила північну, низинну частину країни Росії, яка зрештою чимало крови пролила, заки здобула один по другому азербейджанські ханати.

Руїна.

Під кінець минулого століття азербейджанці перейшли процес національного відродження, що проявилося головно на релігійній площині. Як найсвідоміший з музулманських народів Росії, азербейджанці працювали над тим, щоб обєднати всіх одновірців в один сильний табор та спільно вибороти собі політичні права.

Підчас світової війни москалі відносились до азербейджанців, як до народу походженням і віроісповіданням спорідненого з турками, з недовірям. Ще гірші часи прийшли, коли Росія, опанована революцією, покинула Антанту. Маси здемобілізованого московського воящтва, здеморалізовані й озвірілі, мов лявіна, просунулися по азербейджанській землі, грабуючи села, положені здовж залізниць і гостинців, та вирізуючи по дорозі мирне населення. Неодно цвитуче село й місто замінилося тоді на сумне згарище і цвинтарище.

Баку.

Довший час азербейджанцям важко було зорґанізувати державну владу, яка охоронилаб населення від напастей, а то з огляду на події у столиці Баку. Як великий промисловий осередок (копальні нафти), це місто мало ріжне населення, з поважним відсотком вірменів, здебільша обєднаних у національній партії „дашнаків", та москалів, що в більшості належали до комуністичної партії. При вірменській підтримці большевики захопили у березні 1918 р. Баку. Під їхнім володінням вірмени вирізали тисячі безборонного музулманського населення.

Баку стало базою большевизму, що відтіля постановив заволодіти цілим закавказзям. Большевицько - вірменська армія вирушила на захід, але по дорозі стрінула опір. У міжчасі азербейджанські національні елементи після бакинського погрому зібрались у місті Ганджі, недалеко грузинського кордону, і взялись орґанізувати азербейджанську армію в порозумінні з урядом закавказької федерації. Коли у травні 1918 р. закавказька федерація розпалась, у Ґанджі повстав азербейджанський уряд, який проголосив незалежну азербейджанську республику.

Будівництво держави.

З турецькою підмогою азербейджанці здобули Баку. Покінчилися сумні часи неволі й анархії; азербейджанський нарід зажив вільним життям. Приходилося боротись із ріжними труднощами і перешкодами, з московськими інтриґами, з недостачею вишколених урядничих і військових кадр, та всетаки азербейджанці зуміли збудувати державу, і то навіть дуже поступову: Азербейджан був першою музулманською державою, де жінки мали повні громадянські права. Меншинна політика азербейджанського уряду була дуже ліберальна: до українців ставився він з великою симпатією, до москалів — з повною льояльністю. Від усіх інших держав, утворених після розпаду російської імперії, ріжнився Азербейджан перевагою консервативних елементів. В азербейджанському парляменті безоглядна більшість мала націоналістична музулманська партія, яка донині займає передове місце в азербейджанському визвольному русі.

Револьта.

Зо своїми сусідами, за винятком Вірменії, жила азербейджанська республика у добрих взаєминах. Вона помагала північно - кавказьким верховинцям боронитись проти московського наїзду, з Грузією заключила оборонний аліянс. Лише на азербейджансько - вірменській границі, що проходить через національну мозаїку, воєнний стан майже не вигасав. Ця ворожнеча принесла сумні наслідки. Коли вся азербейджанська армія була на вірменському кордоні, большевики нанадійно напали вночі на Азербейджан, рівночасно в Баку вибухла револьта місцевих москалів - комуністів. Влада попала в большевицькі руки, більша частина членів азербейджанського уряду пішла „под стенку".

Неволя.

До цього сумного кінця незалежнього Азербейджану приложила руку Туреччина. Воюючи проти Греції, турецький республиканський уряд шукав підтримки советської Росії. Щоб мати з нею спільний кордон, він погодився на большевицький Азербейджан, державу братнього по крові й по віроісповіданні народу. Ця подія охолодила взаємини між турками й азербейджанцями, які тепер закинули туркофільську орієнтацію і змагають до незалежности спільним фронтом з іншими поневоленими большевиками народами. Зокрема ввійшли вони в дуже тісні взаємини з грузинами й північно - кавказькими верховинцями, заключаючи з ними на еміґрації пакт кавказької конфедерації.— („Наш Прапор").

БАТУА

У глибині Африки.—Відкриття Ківу-озера 1898-го року. — Найменше ловецьке племя.

На берегах озера Ківу на острові Кіґіюї та на сусідніх плодовитих і багатих землях живуть мурини батуа, найменше ловецьке племя Африки. На середині 50 миль широкого та 100 миль довгого озера лежить острів Кіґіюї, дуже лісистий та багатий у всяку звірину, головно антильопи. Мурини батуа дуже добрі ловці, а їх рільнича праця обмежується до садження тютюну.

Озеро Ківу відкрито найпізніше з усіх озер Африки. Щойно 1894. року відкрив його німець ґраф Ґецен при нагоді подорожі по Африці. Околиця озера Ківу належить до найздоровіших частин середущої Африки, бо там нема мочарів, а повітря чисте та свіже. Завдяки підсонню — пересічна температура доходить до 20 ступнів Цельзія — а також завдяки плодовитости та красі ці околиці найкраще надаються для кольонізації европейців. Береги доволі стрімкі, подекуди зовсім простопадні до озера. Ріка Русісі лучить озеро Ківу з озером Танґанайка. Ця ріка дуже багата в риби, а крокодилів там узагалі нема.

Мурини батуа живуть у малих хатинках. Коли на такого мурина дивитися здалека при роботі, можна подумати, що то шимпанз. Тому інші племена середущої Африки кажуть, що мурин-батуа, як стріне шимпанза, простягає руку, а чотироножець її щиро стискає. Колиж мурин того не вчинить, малпа вважає це образою, біжить за ним та часто вибє його тяжко. Іншими словами: ті мурини вважаються прямими свояками шимпанзів, з якими живуть у добрій згоді. Це повіря підкріплює ще й те, що батуа ніколи не вбивають, а тим більше не їдять мяса шимпанзів чи ґорилів. Тому то племена інших околиць уважають образою, коли їх хто вважає муринами батуа.

Ті карлики батуа зовсім голі. Вони мають очі міґдалового кольору, густі (головно в дітей) вгору звинені брови, грубі уста та великі ніздря. Вони дуже зручні та просто по-мистецьки роблять стріли. Прицілюються з лука зігнувшись, а притому послугуються руками, ногами, а часом і зубами. Крім того вони наче малпи пнуться по деревах, де зачаюються на звірину.

Підчас великих ловів у пралісах ті карлики ховаються у дупла столітніх дерев. То тут то там вдається їм убити якого слона і то так, що його зовсім окружать і засиплять стрілами. Найсміливіших із них тоді списою пробє слонові серце. Коли слонові вдасться вирватись від напасливих карликів, він потратує кожного хто з них наче вивірка або малпа не врятується на дерево. Полюють ті карлики на слонів не задля мяса, лише задля слонових зубів. Бо слонова кість це у них товар заміни, головно для закупна жінок.

Також племя вампуті на східньому побережі озера Едварда і племя дакос над озером Стефані є карликовате, одначе батуа це найбільш знане і найсміливіше племя піґмеїв. Вони деспоти страшних мовчазних пралісів. Найнебезпечніші вороги муринів батуа є великі муравлі, що є необмеженими господарями підрівникових лісів. Щоби забезпечитися від їх смертоносних нападів, батуа довкола своїх „хат" запалюють вогонь і так унеможливлюють муравлям дістатися до їх мешкання.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. Ш., Пітсфілд, Масс. — Посол Дейвис є валійцем, а валійці це нащадки старого кельтійського населення Анґлії. Вони заселюють країну Валію, що зветься по анґлійськи „Вейлс", а її мешканці „велшами". Валія була колись самостійною. Мова валійців дуже старинна. Вона у давніх часах малощо не загинула в боротьбі з анґлійською. Але тепер може свобідно розвиватись. Валійською мовою пишуть тепер не тільки літературні, але й наукові твори.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1937 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	346.18
2.	229.93
3.	109.09
4.	83.29
5.	210.70
6.	34.32
7.	223.22
8.	209.80
9.	234.59
10.	198.90
11.	97.73
12.	140.36
13.	72.04
14.	14.28
15.	25.50
16.	81.42
17.	34.09
18.	127.23
19.	10.51
20.	186.63
21.	133.91
22.	62.56
23.	42.85
24.	90.58
25.	97.34
26.	35.75
27.	60.91
28.	113.25
29.	155.03
30.	74.28
31.	167.34
32.	35.58
33.	99.99
34.	37.65
35.	65.40
36.	137.72
37.	105.38
38.	237.67
39.	124.71
40.	23.36
41.	27.74
42.	172.28
43.	60.79
44.	129.92
45.	264.03
46.	29.91
47.	47.88
48.	49.37
49.	17.96
50.	191.87
51.	65.99
52.	104.83
53.	185.95
54.	49.37
55.	49.09
56.	165.45
57.	153.84
58.	139.48
59.	164.69
60.	36.10
61.	25.01
62.	125.14
63.	305.15
64.	99.83
65.	273.55
66.	118.17
67.	192.37
68.	23.43
69.	150.09
70.	273.96
71.	15.58
72.	63.93
73.	98.06
74.	26.50
75.	114.47
76.	326.14
77.	75.47
78.	102.59
79.	19.23
80.	43.15
81.	145.50
82.	73.66
83.	194.17
84.	57.03
85.	278.02
86.	248.82
87.	185.08
88.	25.52
89.	28.53
90.	282.99
91.	338.37
92.	20.59
93.	55.89
94.	328.11
95.	39.62
96.	142.15
97.	164.99
98.	128.97
99.	192.13
100.	95.09
101.	42.56
102.	569.71
103.	119.48
104.	243.75
105.	217.04
106.	264.31
107.	32.05
108.	101.94
109.	155.93
111.	38.35
112.	616.69
114.	56.84
115.	21.75
116.	54.84
117.	118.22
118.	71.55
119.	36.35
120.	176.92
121.	150.93
122.	65.18
123.	163.97
124.	107.83
125.	61.99
126.	86.16
127.	158.97
128.	10.78
129.	35.98
130.	348.65
131.	23.40
132.	164.50
133.	236.75
134.	98.85
135.	55.54
136.	190.33
137.	191.69
138.	63.15
139.	75.84
140.	112.90
141.	93.48
142.	213.50
143.	107.01
144.	32.36
145.	49.25
146.	161.93
147.	446.18
148.	30.33
149.	44.95
150.	38.76
151.	108.54
152.	124.50
153.	9.57
154.	36.45
155.	445.57
156.	119.28
157.	9.98
158.	248.47
159.	87.03
160.	123.56
161.	208.28
163.	113.97
164.	122.17
165.	34.74

Відділ	Заплатив
166.	53.55
167.	88.38
168.	220.01
170.	173.19
171.	53.35
172.	43.63
173.	88.92
174.	25.24
175.	150.86
177.	119.89
178.	102.24
179.	246.29
180.	32.83
181.	119.78
182.	195.36
183.	103.36
184.	12.57
185.	82.90
187.	37.90
188.	55.38
189.	16.38
190.	34.58
191.	133.56
192.	126.29
194.	38.53
195.	50.56
196.	50.28
197.	38.12
199.	32.02
200.	163.25
201.	41.99
202.	37.94
203.	34.93
204.	649.43
205.	22.66
206.	543.28
207.	76.77
208.	30.28
209.	79.12
210.	55.87
211.	187.07
212.	70.24
213.	326.63
214.	43.54
215.	25.50
216.	36.00
217.	427.25
218.	270.90
219.	160.71
220.	173.92
221.	569.15
222.	9.73
223.	308.13
224.	27.54
225.	19.68
226.	135.48
227.	44.98
228.	70.57
229.	187.88
230.	194.26
231.	30.70
232.	63.09
233.	11.57
234.	152.48
235.	156.35
236.	164.51
237.	237.38
238.	112.70
239.	300.53
240.	36.13
241.	84.15
242.	122.16
243.	68.01
244.	27.40
245.	101.22
246.	56.75
247.	253.62
248.	66.96
249.	41.18
250.	32.58
251.	212.00
252.	79.72
253.	85.54
254.	110.42
255.	83.36
256.	55.90
257.	35.82
258.	30.72
259.	220.38
260.	58.97
261.	12.14
262.	67.94
263.	62.68
264.	35.28
265.	31.04
266.	99.10
267.	96.77
268.	99.95
269.	39.82
270.	216.04
271.	79.27
272.	25.39
273.	162.32
274.	180.05
275.	95.72
276.	335.96
277.	176.62
278.	50.28
279.	16.34
280.	184.37
281.	84.64
282.	231.82
283.	122.51
284.	77.24
285.	25.93
286.	37.00
287.	8.28
288.	255.59
289.	41.76
290.	64.93
291.	112.68
292.	503.62
293.	35.76
294.	42.07
295.	179.59
296.	284.87
297.	26.95
298.	135.24
299.	49.18
300.	164.92
301.	163.80
302.	12.43
303.	64.19
304.	67.14
305.	63.97
306.	31.25
307.	60.63
308.	108.65
309.	39.94
310.	78.06
311.	14.86
312.	62.54
313.	8.01
814.	13.88
315.	25.25
316.	287.52
317.	85.75
318.	133.27
319.	47.00
320.	112.53
321.	89.50
322.	56.07
323.	69.93
324.	175.71
325.	94.37
326.	142.54
327.	42.08
328.	24.47
329.	5.73
330.	112.35
331.	42.21
332.	83.91

Відділ	Заплатив
333.	124.42
334.	218.99
335.	52.04
336.	226.91
337.	29.02
338.	295.08
339.	105.87
340.	21.26
342.	182.99
343.	19.18
344.	80.98
345.	105.55
347.	124.68
349.	60.89
350.	115.79
351.	47.36
352.	84.89
353.	25.76
354.	17.33
355.	64.62
357.	60.52
358.	68.45
359.	92.73
360.	14.29
361.	2,269.54
262.	70.06
363.	103.60
364.	423.57

Відділ	Заплатив
365.	97.64
366.	19.81
367.	325.76
368.	28.32
369.	223.70
370.	231.31
371.	189.60
372.	35.52
373.	40.28
374.	43.14
375.	100.67
376.	26.00
377.	17.36
378.	25.53
379.	75.38
381.	29.80
382.	40.72
383.	173.93
384.	40.87
385.	255.07
386.	26.39
388.	173.04
390.	85.36
392.	24.01
396.	104.22
400.	82.87
401.	45.61

З місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $46,055.46

Відділ	Заплатив
1.	12.00
2.	4.29
3.	2.42
7.	1.13
8.	5.71
19.	1.58
20.	3.17
28.	31.07
30.	11.32
33.	7.91
37.	17.20
39.	35.24
57.	4.98
62.	1.18
65.	13.02
69.	3.62
70.	3.80
83.	4.11
90.	13.43
101.	2.84
102.	4.96
106.	11.86
108.	10.63
112.	13.06
117.	4.46
125.	3.61
127.	5.65
134.	3.06
135.	2.08
139.	2.35
140.	1.64
142.	13.30
143.	11.25
147.	28.16
151.	9.79
156.	1.29
161.	4.41
170.	16.22
181.	1.57
185.	6.68
189.	8.15
194.	.81
206.	5.45
208.	2.48
209.	4.26
215.	2.14
216.	15.82
217.	2.74

Відділ	Заплатив
221.	8.20
225.	14.54
230.	3.81
234.	24.12
237.	2.68
243.	18.23
245.	3.08
257.	7.31
262.	1.41
268.	2.93
274.	1.49
275.	18.25
276.	6.96
277.	2.02
278.	1.15
282.	3.55
283.	4.93
284.	3.37
286.	37.75
288.	3.83
292.	2.87
295.	1.13
298.	3.05
305.	8.31
312.	2.26
316.	1.41
321.	5.01
322.	1.31
328.	2.01
331.	4.74
334.	2.28
335.	6.34
336.	7.46
342.	24.67
345.	2.65
349.	3.24
358.	2.52
361.	17.04
363.	.88
364.	1.75
367.	3.51
368.	.74
370.	24.96
371.	1.30
884.	28.93
385.	4.03
388.	17.56

З місячних вкладок старого роду обезпечення	$ 731.47
З місячних вкладок від членів	$46,786.93
Процент від бондів	700.00
Процент від морґеджів	2,843.20
Процент від позичок	588.95
Рент від реальности	22.12
Сплати морґеджів	1,349.54
Перенос морґеджової інвестиції на власну реальність	3,762.10
Сплати позичок	1,713.00
Зворот позички до фонду народного	10.00
Разом	$57,775.84

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 10. Ціркот Емілія	$1,000.00
в. 41. Рагуля Параска	1,000.00
в. 65. Гоч Демко	1,000.00
в. 91. Любка Стефан	1,000.00
в. 137. Молащевський Франко	250.00
в. 142. Радзиняк Стефан	500.00
в. 161. Настич Іван	1,000.00
в. 193. Гналь Марія	1,000.00
в. 218. Когут Йосиф	1,000.00
в. 254. Вовк Михайло	100.00
в. 263. Базалюк Дмитро	1,000.00
в. 266. Рекуник Семен	500.00
в. 371. Кравчук Михайло	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 51. Савчак Стефан	123.20
в. 179. Стефанів Йосиф	708.00
в. 208. Малик Стефанія	545.57
в. 248. Прийма Текля	206.00
в. 276. Шведюк Анна	279.00
в. 292. Козіцький Іван	682.22

Інші виплати з фонду посмертного:

Зворот позичок і грошеві звороти нових родів обезпечення	1,934.21

Виплати з фонду народного:

О. Архипенко, друга рата за твір Володимира Великого до Українського Городу в Клівленд, Огайо	400.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 1. Полиняк Микита	$ 50.00
в. 1. Амбіцька Параскевія	35.00
в. 7. Гладиш Антін	50.00
в. 7. Рош Марія	20.00
в. 7. Шолтис Зофія	25.00
в. 20. Глива Теодор	35.00
в. 30. Дубик Ілько	50.00
в. 50. Тузинський Теодор	30.00
в. 77. Головід Стефан	25.00
в. 85. Поливка Василь	25.00
в. 86. Видра Григорій	35.00
в. 102. Стримбіцький Микола	50.00
в. 137. Василик Андрій	50.00
в. 139. Волошин Текля	35.00
в. 139. Сологуб Стефан	35.00
в. 162. Стельмах Стефанія	25.00
в. 162. Поташ Стефан	35.00
в. 164. Мельник Іван	50.00
в. 164. Киник Настуня	25.00
в. 164. Пасик Іван	25.00
в. 176. Бронніцький Стефан	35.00
в. 193. Брудний Стах	35.00
в. 200. Воргуль Василь	50.00
в. 204. Павелко Антін	35.00
в. 206. Схаб Параска	25.00
в. 223. Гриніщин Анна	25.00
в. 241. Кайфорик Михайло	35.00
в. 242. Мазур Григорій	50.00
в. 332. Яричук Мирон	50.00
в. 326. Лесик Марія	25.00
в. 335. Длугош Яків	35.00
в. 364. Базар Дмитро	25.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	$ 3,595.00
Платня головного уряду	825.00
Нагороди за нових членів	549.00
Кошти подорожі і репрезентації	505.14
Праці і друки для відділів	202.38
Платня помічних сил	194.00
Видатки канцелярійні, почта телефон і т. п.	129.60
Лікарі за нових членів	74.50
Головний лікар за три місяці	37.50
Соціяльне обезпечення робітників	28.53
Офісові прибори	21.94
Асекурація від випадків	12.70

Інвестиції:

Позички членам на грамоти нових родві обезпечення	4,280.00
Перенос морґеджової інвестиції на власну реальність	3,762.10
Разом	$30,580.59

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1937 р. осталася	$213,142.86
Прихід за вересень	57,775.84
Разом	$270,918.70
Розхід за вересень	30,580.59
Готівка з кінцем вересня 1937 р. остається	$240,338.11

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 240,338.11
Морґеджі	1,199,642.86
Бонди	1,170,573.89
Реальности	1,063,592.16
Дім У. Н. Союзу	110,000.00
Позички членам	482,066.00
Разом	$4,266,213.02

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,540,921.90
Фонд адміністраційний	130,243.37
Фонд запомоговий	74,811.07
Фонд народний	1,742.91
Фонд конвенційний	4,464.63
Contingent Fund for protection of Investments	226,209.00
Фонд резервовий	12,290.77
Фонд посмертний старого роду обезпечення	71,103.41
Фонд сирітський	204,425.96
Разом	$4,266.213.02

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за вересень 1937 року

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	11.43
2.	11.15
3.	2.70
4.	2.03
5.	7.05
6.	4.90
7.	14.15
8.	13.05
9.	11.50
10.	3.38
11.	16.65
12.	1.35
13.	11.48
14.	1.58
15.	.90
16.	6.30
18.	1.15
20.	8.55
21.	9.00
22.	1.15
23.	.90
24.	8.10
25.	.90
26.	3.60
27.	.70
28.	5.40
29.	8.80
30.	7.43
31.	6.80
33.	13.50
34.	1.10
35.	1.80
36.	10.15
38.	4.95
39.	6.07
40.	1.58
42.	6.08
43.	4.50
44.	11.25
45.	12.38
46.	1.80
47.	2.95
48.	2.02
50.	13.50
51.	.45
52.	4.30
53.	2.70
54.	1.35
55.	3.40
56.	11.50
57.	8.10
58.	12.70
59.	10.70
60.	2.93
61.	2.93
62.	7.45
63.	16.43
64.	7.90
65.	12.40
66.	1.15
67.	6.07
68.	.67
69.	2.25
70.	7.43
71.	.50
72.	3.85
73.	3.83
74.	.45
75.	8.55
76.	15.75
77.	5.62
78.	6.30
79.	.90
80.	2.50
81.	5.85
82.	4.05
83.	8.55
84.	1.15
85.	32.20
86.	7.87
87.	8.55
88.	1.58
89.	2.03
90.	16.87
91.	19.15
92.	.30
93.	1.35
94.	11.70
95.	2.05
96.	8.35
97.	12.60
98.	3.40
99.	13.50
100.	2.48
102.	24.08
103.	4.05

Відділ	Заплатив
104.	7.00
105.	9.90
106.	10.35
107.	2.30
108.	3.15
109.	5.40
112.	21.60
113.	4.05
114.	4.05
115.	2.70
116.	7.00
117.	1.33
118.	.90
120.	9.90
121.	11.70
122.	2.05
123.	4.50
124.	5.62
125.	6.98
126.	5.18
127.	7.20
128.	1.35
129.	.70
130.	17.10
132.	4.95
133.	3.15
135.	4.50
136.	15.53
137.	11.03
138.	3.15
139.	3.84
140.	6.75
141.	.45
142.	16.45
143.	5.18
144.	1.15
145.	6.50
146.	4.28
147.	27.22
148.	2.98
149.	2.35
150.	10.60
151.	10.58
152.	3.00
154.	.45
155.	18.90
156.	9.45
158.	12.83
159.	4.50
160.	3.35
161.	8.10
163.	3.60
164.	23.63
165.	7.65
167.	6.30
168.	4.50
170.	9.45
171.	13.27
172.	9.00
173.	8.85
174.	4.05
175.	7.45
177.	1.13
178.	3.15
179.	11.25
180.	15.75
181.	.70
182.	4.73
185.	5.85
187.	.45
188.	4.75
189.	1.15
191.	5.85
192.	7.88
194.	1.50
196.	2.50
197.	.45
199.	4.75
200.	13.95
201.	3.38
204.	60.98
205.	3.45
206.	28.80
207.	2.25
208.	.25
209.	1.35
210.	1.13
211.	10.80
212.	1.35
213.	16.20
214.	1.35
217.	13.28
218.	8.75
219.	5.85
220.	9.00
221.	34.65

Відділ	Заплатив
223.	31.30
225.	1.35
227.	.67
228.	2.95
229.	10.65
230.	14.85
231.	6.52
232.	5.20
233.	5.30
234.	15.05
235.	10.13
236.	7.42
237.	10.80
238.	9.00
239.	18.00
241.	2.25
242.	15.30
243.	8.33
244.	1.58
245.	5.40
246.	1.57
247.	12.85
248.	4.95
250.	2.70
251.	7.00
252.	5.40
253.	1.80
254.	7.65
255.	3.40
256.	3.38
257.	1.80
258.	5.62
259.	7.65
260.	12.60
261.	1.75
262.	1.35
263.	2.05
265.	1.13
266.	3.83
267.	3.15
268.	4.05
269.	2.25
270.	10.60
271.	4.50
272.	1.80
273.	3.15
274.	5.18
275.	4.30
276.	33.75
277.	12.15
278.	1.80
279.	1.80
280.	4.50
281.	7.65
282.	13.05
283.	7.45
284.	1.80
285.	.50
286.	3.83
287.	.50
288.	11.02
289.	3.60
290.	2.25
291.	17.32
292.	29.70
293.	1.35
294.	2.47
295.	4.73
296.	8.77
297.	2.05
298.	1.15
299.	2.25
300.	5.18
301.	5.40
302.	.50
303.	2.92

Відділ	Заплатив
304.	.50
305.	4.28
307.	.70
308.	1.35
309.	1.35
310.	2.25
311.	1.15
312.	4.73
314.	1.58
315.	.25
316.	8.78
317.	3.38
318.	7.42
319.	7.90
320.	5.40
321.	5.85
322.	1.35
323.	8.10
324.	5.18
325.	3.38
326.	7.20
327.	2.93
328.	.90
329.	.25
330.	10.58
331.	5.20
332.	6.75
333.	4.50
334.	8.33
335.	2.30
336.	13.70
337.	.25
338.	25.65
339.	5.63
340.	1.35
342.	14.85
344.	2.03
345.	5.85
347.	10.80
349.	5.85
350.	.90
351.	.68
352.	4.95
254.	.67
355.	2.05
357.	2.25
358.	3.85
359.	7.88
361.	101.30
362.	8.55
363.	10.58
364.	17.35
365.	4.05
366.	3.85
367.	11.79
369.	16.05
370.	5.70
371.	10.45
373.	3.60
374.	3.15
375.	6.08
376.	.25
377.	1.35
378.	2.28
379.	8.55
381.	1.57
383.	13.05
384.	6.25
385.	11.02
386.	4.05
388.	14.18
390.	7.87
392.	1.58
396.	3.81
400.	13.30
401.	1.57

З місячних вкладок від членів	$ 2,403.95
Процент від бондів	432.50
Процент від морґеджів	238.05
Сплати морґеджів	275.00
Разом	$ 3,349.50

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного:

в. 385. Шміґановська Марія Анна	20.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів обезпечення Т 2.	297.75

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	281.40
Видатки почтові	30.00
Соціяльне обезпечення робітників	7.88
Разом	$ 1,112.03

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1937 осталася	$58,739.11
Прихід за вересень	3,349.50
Разом	$62,088.61
Розхід за вересень	1,112.03
Готівка з кінцем вересня 1937 р. остається	$60,976.58

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 60,976.58
Морґеджі	171,132.48
Бонди	129,849.64
Реальности	56,650.92
Позички	104.00
Разом	$418,713.62

Стан довжний:

Фонд посмертний	$312,029.09
Фонд адміністраційний	106,684.53
Разом	$418,713.62

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

М. Мурашко, гол. предс.

ПАМЯТНИК ІЗ ГОЛОВИ „ЗРАДНИКА".

Одною з особливостей Батавії, столиці голяндської Індії, була частина старого муру, що колись опоясував усе місто. Мур той мав макабричну окрасу — засушену людську голову. Тому 200 літ на одній з площ Батавії відрубали голову дідичеві Ельберфельдові, якого суд засудив був за зраду рідного краю. Голову Ельберфельда засушили та на вічну памятку уставили на мурі. Тепер відбувся реабілітаційний процес, який на основі історичних документів виказав, що Ельберфельда засудили несправедливо. Він був невинний. Впав він жертвою тодішнього губернатора Батавії. Тому, що процес виказав невинність Ельберфельда, „прикрасу" з муру забрали. Голову Ельберфельда поклали у спеціяльну урну та похоронили з усіми почестями.

На вулиці.

Стара пані (до хлопця-вуличника): — Чи ти не стидаєшся, такий молодий, курити папіроски?

Хлопець: — Чому ні, а що чоловік може на те порадити, коли його не стати на цигара!

ЯПОНСЬКІ ОПОВІДАННЯ

Заохота до науки писання.

Коли вчишся писати, то таксамо, як би ти збирався на війну.

Як жеж це? А ось як:

Коли невчена дитина вчиться писати, вона схожа на вояка, який іде у бій.

Учитель це ґенералісімус; каламар, атрамент і папір; це воєнна муніція; таблиця це твердиня; перо це меч або списа.

Коли вчишся писати, то так як відважний, хитрий вояк закрадеться у твердиню, де вороже військо добре закопалося і його із товаришами заскочить і захопить. Такий славний вояк прославиться по всьому світі і завоює багато країн і земель, якими винагороджує земляків і вірних своїх і слава його йде від роду в рід.

Ось так славний і той, що вміє добре орудувати пером!

Какджо — приклад синівської любови.

Какджо дуже любив свою маму. Був дуже бідний і хоч як хотів, не міг удержувати її.

Раз сказав до жінки:

— Ми можемо, дорога жінко, все ще мати дитину, одначе маму маємо лише одну. Колиж вона нам умре, не буде вже мами!

Нашій дитині всього три роки. Знаєш що, жінко?
Хай дитина нам із голоду вмре, лише хай живе наша мама!

Жінка, хоч із болем серця, пристала на цю тяжку для неї жертву.

За кілька днів батьки зо сльозами в очах закопали любу свою дитинку, що вмерла з голоду. Як похоронили її нещасні, припадково натрапили на горщок повний золота, а на горшку був напис: „Небеса дадуть доброму Какджеві багатство і сина!"

І справді розжалені батьки забагатіли і дістали небаром у нагороду за померлу дитину здорового сина...

Приклад для всіх матерей

Менцієва хата була біля цвинтаря, тому то Менці (славний фільософ) був усе сумний і задуманий.

Його матері вже навкучила ця його сумовитість. Насамперед віддала його до торговлі, щоб там трохи оживився. Та матері це не було приємно, тому дала його до вищої школи, щоб там дістали освіту його ум і серце. Та Менці все тужив за самотою.

Про науку мало дбав і нічого не скінчив. Як вернувся додому, на своє здивування побачив, як мати кидає всяку зачату працю.

Не міг того зрозуміти. Вкінці мати сказала йому:

— Сину, як ось я тепер даремне працюю, кидаючи всяку зачату роботу, так і ти змарнував увесь свій час, починаючи все і всяке, а не скінчив нічого корисного.

Менцієві було дійсно стидно.

Поважно взявся до науки і зчасом став великим мудрцем.

Менцієва мати — примір для всіх матерей.

Жінка — вбивниця свого свого чоловіка.

Коли в державі Теі володів король Реішо, намісником в одній великій провінції був Саічо. Він був дуже безоглядний і жорстокий.

Реішо чув неодно нарікання про Саічеві насильства. Хотів Саічія покарати смертю, та ніяк не міг перевести в діло своєї постанови. Саічо мав зятя Джокджа.

Володар Реішо придумав таке:

— Добре було би, колиб я намовив зята, щоб убив його.

І справді предложив зятеві, щоб чимскорше вбив свого тестя.

Джокджо якстій розповів це жінці, Саічевій дочці.

Вонаж із місця побігла до матері та сказала:

— Дорога „гага" (мамо), скажи мені справді, хто мені ближчий і святіший: чи батько чи мій чоловік?

Мати відповіла:

— Дитино, ти маєш на світі лиш одного батька. А чоловіка — якого в світі вибереш собі, той буде твоїм чоловіком; таких же у світі, скільки завгодно. Тому дорожчий для тебе батько ніж чоловік. Чи ти добре зрозуміла мене?

Дочка якстій розповіла батькові свому Саічеві, що постановив чоловік.

Словом: замісць, щоб її чоловік убив її батька, хитро довела до того, що її батько Саічо вбив її чоловіка Джокджа.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1937 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Решетар Стефан.
В. 8. Федьків Ірина, Рева Іван, Мандзій Марія, Луців Андрій.
В. 9. Демянович Олена.
В. 25. Вагнер Анастазія, Вагнер Марцель.
В. 28. Москолик Зофія.
В. 37. Гнатюк Анна.
В. 42. Федоров Марія.
В. 59. Кушляк Ірина.
В. 63. Оресик Іван, Оресик Франко.
В. 67. Мерещак Віра.
В. 68. Скапай Михайло.
В. 69. Шептук Михайло.
В. 83. Ґаздун Володимир.
В. 85. Пстрак Йосиф.
В. 91. Павлишин Михайло, Шпук Катерина, Павлиш Ольга, Караман Ґеня, Косяк Володимир, Возничак Ґеня, Баховський Станислав, Думич Ольга.
В. 99. Зінковський Василь.
В. 102. Катинський Йосиф, Смолило Марія, Карпинський Никола.
В. 123. Іванців Григорій, Гусениця Олена, Шквірюк Михайло.
130. Жук Михайло.
В. 132. Дудик Анна.
В. 142. Маройка Іван.
В. 143. Рело Маня, Рело Анна, Рело Никола.
В. 147. Горболевич Володимир, Цегілій Михайло.
В. 151. Вагнер Катерина.
В. 155. Зилька Антін, Бардаль Стефан.
В. 160. Іванців Ольга.
В. 166. Стецько Володимир.
В. 180. Ільчишин Анна.
В. 186. Новій Ела.
В. 191. Ониськів Никола.
В. 196. Костюк Дмитро.
В. 198. Кузневич Варвара.
В. 200. Великанович Евген.
В. 204. Різник Володимир, Добровольський Лерій.
В. 210. Франко Катерина.
В. 218. Вітишин Олекса.
В. 221. Баран Михайло Кобель, Ґрош Павло,, Ґрош Марія.
В. 234. Сапса Розалія.
В. 237. Матковський Павло.
В. 238. Кутний Анна.
В. 247. Ґураль Григорій.
В. 248. Вітошинський Василь.
В. 276. Кухарська Розалія, Карачок Александрія.
В. 279. Самборський Йосиф.
В. 282. Кіт Евдохія.
В. 283. Ясков Михайло.
В. 288. Копчук Володимир.
В. 292. Масляк Іван, Токар Володимир, Боднар Іван.
В. 320. Семенков Йосиф. Байда Анна.
В. 324. Рутецька Вікторія.
В. 334. Юрчишин Михайло.
В. 340. Процько Михайло, Мосій Агнешя.
В. 342. Карамазін Володимир.
В. 345. Семотюк Іван.
В. 361. Мотюк Анна, Кій Михайло, Мотюк Дмитро, Скородинська Марія, Білецький Стефан Д., Скоцько Дмитро, Гулей Никола.
В. 363. Подскальна Юлія.
В. 379. Фединський Максим.
В. 385. Раковський Никола.
В. 396. Квятек Станислав.
В. 401. Ламакін Марія, Кренціглова Павло,

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Козак Володимир,* Войтович Володимир,* Мацейовський Михайло, Войтович Марія, Тирлич Нестор, Козак Іван, Козак Анастазія.
В. 6. Мигаль Анна.
В. 7. Кот Михайло.
В. 9. Гевчук Павло, Вербіцький Михайло.
В. 10. Хвалик Семен.
В. 20. Годяк Никола,* Годяк Анна Анєля, Годяк Марія, Годяк Йосиф.
В. 24. Мічиковський Кароль.*
В. 25. Мацейовський Володимир А.,* Ґела Теодор,* Мацейовський Петро, Мацейовська Віра Л., Мацейовська Анна.
В. 31. Липчак Катерина, Скринковський Іван, Скринковська Анна.
В. 48. Вуксанович Стефан.
В. 75. Нагорняк Іван, Нагорняк Марія.
В. 78. Вавришко Антін, Шайнак Михайло, Стерник Іван, Молочняк Петро, Мацейовський Станислав, Мацик Михайло, Косинський Михайло, Якобовський Іван, Хоровська Марія, Бівас Іван, Тимчишин Марія, Затек Іван, Вапенчук Антін, Вавришко Цецілія.
В. 82. Ільків Василь, Саміло Григорій.*
В. 86. Пащук Михайло.
В. 98. Курила Гарасим.
В. 102. Саврун Михайло, Угрин Андрій, Сенчишин Никола.
В. 127. Цопик Володимир.
В. 130. Тимчер Ольга, Тимців Лікерія, Палега Йосиф,* Палега Іван
В. 131. Доманчук Йосиф.
В. 133. Шатинський Теодор.
В. 135. Зїз Текля, Зїз Стефан, Лазоришин Лука.
В. 136. Ґайдош Анна.
В. 146. Снігур Дмитро.
В. 147. Павлус Тома, Стельмах Стефан.*
В. 154. Білиця Ева.
В. 159. Сіка Григорій.
В. 177. Шевчук Анастазія.
В. 193. Малішевська Марія.
В. 201. Луців Анна.
В. 218. Сокіль Стефан.
В. 219. Корда Михайло, Вітишин Михайло.
В. 229. Савкулич Теодор,* Савкулич Стефан,* Савкулич Дмитро,* Савкулич Ева, Савкулич Михайло,* Савкулич Григорій.
В. 231. Ґрундза Теодор.
В. 238. Горуц Никола.
В. 241. Барилюк Марія, Барилюк Войтко.
В. 245. Скоропад Марія.
В. 276. Мацюряк Адам.*
В. 288. Мишастий Михайло.
В. 292. Боднар Семен.
В. 300. Кіндзера Михайло, Коцюба Йосиф.
В. 307. Церковний Андрій.
В. 319. Мацідан Анна. Головчак Дмитро, Піцель Василь.
В. 324. Граб Марія.
В. 352. Ковалик Йосиф, Ковалик Петро.*
В. 365. Ґулик Марія, Ґулик Іван, Малик Анна, Малик Стефан, Мичак Кость, Мичак Марія, Рапавий Федор.
В. 370. Брезіцький Михайло Дикун Стефан, Стасюк Кароль.
В. 375. Крутий Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 11. Смолій Михайло,* Смолій Василь, Гладьо Михайло.
В. 100. Драбик Андрій.
В. 102. Чайковська Анна.
В. 130. Скибінський Михайло, Скибінська Марія, Удич Марія, Скибінська Мирослава.
В. 171. Левуш Настя, Максимович Одарка Т.
В. 183. Перій Марія, Ґіза Григорій,* Петрик Володимир.
В. 252. Семочко Григорій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 180. Кухар Стефан,* Кухар Ефрозія.
В. 183. Лавринец Ірина.
В. 204. Когут Анеля.
В. 361. Зварич Володимир,* Петрик Евген.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 363. 1 член.
В. 370. 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Ґіґович Йосифа, Федак Нетій, Цап Йосиф, Цап Анна, Раповій Володимир,* Хрущ Лука, Тарас Михайло.*
В. 7. Кріль Антін.
В. 9. Ващук Мартин, Вашута Василь,* Янковська Анна, Янковський Йосиф, Кормаш Текля, Кормаш Никола.
В. 10. Погода Марія Завідняк Мілько, Маряс Володимир,* Погода Іван.
В. 22. Чорномаз Мирослав, Харков Володимир.*
В. 31. Томко Катерина, Палик Іван.
В. 39. Матковський Йосиф, Мец Яків.
В. 42. Припхан Михайло, Міщанський Стефан.
В. 43. Новіцький Мітрофим, Бабей Агафія, Соя Анна.
В. 50. Козопас Анна.
В. 52. Приступа Мирослав.*
В. 55. Станкевич Йосиф.*
В. 56. Канюк Мирослав,* Яськів Марія.
В. 57. Вертепна Катерина.
В. 62. Семкович Петро.
В. 63. Луковський Мирослав.*
В. 69. Шевчук Ольга.
В. 74. Шевчук Стефан, Ґеча Іван.
В. 76. Гузар Михайло.*
В. 80. Маман Петро,* Будник Зофія, Кобіта Никола, Кобіта Марія.
В. 94. Баворовська Стефанія.
В. 95. Борута Антін,* Борута Юрій, Кріль Настя, Кріль Василь.
В. 96. Товарницька Марія.
В. 99. Залецький Михайло.*
В. 102. Цап Розалія, Стадник Теодор.
В. 104. Терефенко Стефан.*
В. 105. Мричко Василь, Шейка Василь.
В. 106. Васильців Олена К., Гульчій Никола,* Гульчій Марія.
В. 109. Кендзя Олена.
В. 112. Стельмашек Тесій, Смит Марія.
В. 113. Пітула Михайло.*
В. 123. Бриндзя Михайло,* Бриндзя Марія, Бриндзя Іван,* Драган Дмитро.
В. 124. Мелета Марія, Білоус Петро.*
В. 130. Шолок Катерина, Сірко Теодор.
В. 132. Ґордійчук Марія.
В. 136. Качмар Стефан.*
В. 141. Гуцула Стефанія, Якима Марія.
В. 142. Родзиняк Катерина.
В. 144. Ростацька Каролина.
В. 152. Климців Андрій.*
В. 161. Котинкевич Іван,* Лесак Юрій.*
В. 168. Базан Дмитро,* Цимбалістий Йосиф,* Лопушанська Мілька, Паньків Ольга.
В. 170. Попик Катерина.
В. 171. Ґіль Зофія.
В. 193. Дзюрняк Марія .
В. 204. Котлярчик Михайло, Мельник Зофія, Атаманец Стефан, Крілик Агафія, Рапій Лука, Рапій Юлія, Плецан Теодор.
В. 207. Тимкович Теодор.
В. 217. Ганчак Юлія, Ганущак Никола, Волак Катерина.
В. 219. Дорошенко Іван,* Атаманец Іван, Стахура Гавриїл.
В. 220. Томащевський Іван, Дмитраш Іван.
В. 228. Стах Анна.
В. 238. Ґаландзій Никола.
В. 240. Кузьма Володимир.*
В. 242. Андрух Розалія, Андрух Стефан, Андро Анна.
243. Янсевич Анна.
В. 251. Карас Йосиф,* Буй Стелля
В. 266. Сивик Стефан.
В. 270. Тізьо Юрій Григорій.
В. 280. Хома Ілько.
В. 282. Матвійчук Петро.*
В. 283. Батко Анна, Батко Стефан.
В. 287. Цан Василь,* Вансер Петро,* Жуковський Володимир.*
В. 292. Насланець Катерина, Насланец Данило,* Міхалюк Карло, Міхалюк Йосифа, Насланец Стефан.
В. 301. Йонко Лена.
В. 317. Маринюк Іван,* Фурґаль Михайло.*
В. 318. Гусак Іван.*
В. 325. Врубель Йосиф.
В. 333. Мандзяк Розалія.
В. 334. Костирка Іван.
В. 336. Іваночко Стефан.*
В. 342. Войнаровський Михайло, Бартко Марія, Бобенчик Андрій.
В. 352. Лесюк Юлія.
В. 361. Мельник Катерина, Сидор Катерина, Завойко Никола, Остров Чачуна Марія, Харамбура Іван.
В. 365. Горват Тесій, Ґорват Марія, Камінська Маґдалена, Заґібайло Василь, Кашицький Іван, Камінський Никола.
В. 370. Вітенко Зофія, Вітовська Михалина, Підлісна Стефанія, Чухрей Іван.
В. 388. Паньків Татіянна.
В. 390. Буґрин Анна, Буґрин Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. Левуш Настя.
В. 112. Чайковська Анна.
В. 170. Максимович Одарія Т.
В. 241. Скибінський Михайло, Скибінська Мирослава, Скибінська Марія.
В. 292. Вожник Іван,* Вожник Михайло.*
В. 300. Ґаврик Фруська.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 180. Кухар Ефрозія, Кухар Стефан.*
В. 183. Лавринец Ірина.
В. 204. Когут Анеля.
В. 361. Звареч Володимир,* Петрик Евген.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 363. 1 чен.
В. 370. 1 член.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ.

В. 104. Соньо Марія.
В. 361. Животко Теодор.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 97. Мельник Марія.
В. 106. Сабор Марія.
В. 142. Родзиняк Петро.
195. Демчак Павло.*
В. 217. Піндур Теодор.
В. 276. Хома Катерина.
В. 278. Пастула Людвіґ, Пастула Людвіґа.
В. 327. Миськів Йосиф.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 10. Ціркот Емілія.
В. 96. Ничай Дмитро.
В. 140. Ковальчук Никола.
В. 142. Радзиняк Стефан.
В. 161. Рудакевич Дмитро, Настич Іван.
В. 218. Когут Йосиф.
В. 333. Лисів Таця.
В. 358. Лабук Емілія.
В. 361. Баран Назар.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1937 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх ченів	22,277
В місяці вересні 1937 р. принято нових	96
В місяці вересні 1937 р. принято нановo	106
В місяці вересні 1937 ф. принято з переступними листами	15
В місяці вересні 1937 р. принято з інших кляс	6
В місяці вересні 1937 р. перенесено зі старого до нового роду	2
Разом	22,502
В місяці вересні 1937 р. суспендовано	165
В місяці вересні 1937 р. відійшли з перест. листами	9
В місяці вересні 1937 р. відійшли до інших кляс	6
В місяці вересні 1937 р. перенесено зі старого до нового роду	2
В місяці вересні 1937 р. відійшли на безплатне продовж.	2
В місяці вересні 1937 р. відійшли зі зворотом в готівці	10
В місяці вересні 1937 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці вересні 1937 померли	10
Разом	204
З кінцем вересня 1937 р. в У. Н. С., було дорослих членів	22,298

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі Д.	на $ 100	1
В клясі А.	на $ 250	12
В клясі А.А.	на $ 500	131
В клясі В.	на $ 750	25
В клясі С.	на $1000	272
В клясі В.В.	на $1500	9
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	431
В клясі О-1000	на $1000	293
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	4

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	1,032
В клясі Р-1000	на $1000	644
В клясі Р-1500	на $1500	6
В клясі Р-2000	на $2000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	690
В клясі Е-1000	на $1000	264
В клясі Е-1500	на $1500	7
В клясі Е-2000	на $2000	3

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 500	на $ 500	1,216
В клясі W-1000	на $1000	2,398
В клясі W-1500	на $1500	9
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	228
В клясі Т- 500	на $ 500	4,222
В клясі Т- 750	на $ 750	629
В клясі Т-1000	на $1000	9,475
В клясі Т-1500	на $1500	216
В клясі Т-2000	на $2000	60
	Разом	22,298

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 33. Грицькевич Віктор.
В. 59. Ласюк Надія В.
В. 63. Сухорський Йосиф, Оресик Юрій.
В. 87. Нестор Олена.
В. 147. Барняк Марія, Ґузій Катерина, Ґузій Елизавета.
В. 164. Гнилянська Павлина, Гнилянська Юлія.
В. 198. Кузневич Евгенія, Кузневич Стефан.
В. 200. Орлян О. Олеся.
В. 204. Луковська Ірина.
В. 221. Ґрош Мирослав, Ґрош Елизавета Юлія, Ґрош Евген Володимир, Ґрош Анна.
В. 252. Костюк Евген Стефан, Скульська Патрися Дзюн.
В. 254. Чесній Антін.
В. 282. Каменюк Меланія, Каменюк Стелля, Каменюк Йоанна.
В. 292. Сидоряк Анна, Сидоряк Анастазія, Сидоряк Олена, Масляк Йоанна.
В. 319. Фецеш Стефан, Фецеш Никола.
В. 332. Туранський ван, мол.
В. 333. Кенедій Роналд.
В. 371. Яцентій Яким.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Полиняк Олена.
В. 6. Мигаль Іван, Мигаль Василь, Мигаль Олена, Мигаль Ева, Мигаль Стефан.
В. 7. Мельник Михайло, Мельник Петро, Шашко Анна, Цвонкала Володимир, Цвонкала Іван, Мельник Ірина, Новій Теодор, Новій Василь, Мельник Стефан.
В. 20. Годяк Елизавета, Годяк Йосиф.
В. 25. Мацйовська Іванна Сандра.
В. 28. Костик Олена, Костик Ева, Костик Зофія, Харковий Никола, Давид Іван, Давид Станислав, Харковий Іван, Давид Олекса, Харковий Стефан, Давид Григорій, Давид Катерина.
В. 31. Ястроб Іван, Ястроб Франка, Якубів Франка, Якубів Марія.
В. 102. Саврун Іван, Угрин Олекса Д., Угрин Олена Е.
В. 123. Драган Йосиф, Драган Володимир.
В. 217. Шкапій Марія.
В. 229. Савкулич Марія, Савкулич Андрій, Савкулич Василь.
В. 231. Чолій Нансій Маргарета, Чолій Ірина, Чолій Михайло, Чолій Роман, Чолій Елизавета, Чолій Анна, Чолій Василь.
В. 276. Кухарська Розалія.
В. 277. Маслоха Михайло.
В. 365. Малик Анна, Малик Олекса, Малик Федор.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 130. Удич Деленка, Удич Анна.
В. 204. Бобесюк Василь.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 7. Багрій Григорій, Багрій Мирослав, Крушинський Багрій Йосиф, Багрій Іван.
В. 42. Припхан Олена, Припхан Славка, Припхан Михайло.
В. 43. Бабій Марія, Новіцька Катерина.
В. 80. Кобіта Адам Йосиф, Кобіта Анастазія, Кобіта Михайло.
В. 85. Борецька Юстина, Борецький Іван, Борецький Володимир.
В. 90. Ревацький Петро, Ревацький Никола.
В. 95. Кріль Катерина, Кріль Василь, Кріль Настя, Кріль Стефанія.
В. 102. Цап Іван, Цап Марія.
В. 123. Бриндзя Григорій, Бриндзя Евгенія, Бриндзя Богдан.
В. 142. Радзіняк Казимира.
В. 204. Рапій Федько, Рапій Розалія, Китай Наталія 4.
В. 217. Ганущак Йосифа, Ганущак Катерина, Ганущак Розалія Марія.
В. 231. Курило Стефан, Курило Катерина, Курило Йосиф, Курило Іван.
В. 280. Олинська Тілій.
В. 305. Меронюк Іван, Меронюк Юлія.
В. 336. Швець Стефанія, Швець Іван.
В. 345. Андрусецька Дорота, Андрусецький Григорій, Андрусецька Марія В., Андрусецька Евгенія.
В. 363. Непорадний Йосиф.
В. 365. Камінська Марія.
В. 384. Диневич Марія, Диневич Евгенія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 15. Грицей Ольга Теодора.
В. 361. Бобесюк Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 7. Решетар Стефан.
В. 8. Луців Андрій, Федьків Орина.
В. 9. Демянович Олена.
В. 28. Москалик Зофія.
В. 42. Федоров Марія.
В. 67. Мерещак Віра.
В. 68. Скапай Михайло.
В. 83. Ґаздун Володимир.
В. 85. Пстрак Йосиф.
В. 91. Косяк Володимир, Баховський Станислав, Караман Ґеня, Павлиш Михайло, Шпук Катерина, Вознічак Дзеній, Думич Ольга, Павлиш Ольга.
В. 102. Смолило Марія, Карпінський Никола, Катинський Йосиф.
В. 123. Іванців Григорій, Гусениця Олена, Шкерюк Михайло.
В. 132. Дудик Анна.
В. 147. Горбалевич Володимир.
В. 155. Бардаль Стефан.
В. 160. Іванців Ольга.
В. 180. Ільчишин Анна.
В. 200. Великанович Евген.
В. 218. Вітишин Олекса.
В. 234. Сапса Розалія.
В. 237. Матковський Павло.
В. 276. Кухарська Розалія, Карачок Александрія.
В. 279. Самборський Йосиф.
В. 283. Яськів Михайло.
В. 288. Копчук Володимир.
В. 320. Байда Анна, Семенків Йосиф.
В. 334. Ярчишин Михайло.
В. 340. Процько Михайло, Мосій Агнешя.
В. 342. Кармазин Володимир.
В. 345. Семотюк Іван.
В. 363. Підскальна Юлія.
В. 401. Ламакін Марія, Кренціглова Павло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 361. Каришин Ольга, Каришин Віра, Каришин Ярослав.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ ГОТІВКИ:

В. 26. Філо Йосиф, Філо Маргарета.
В. 59. Кушляк Ірина.
В. 151. Кібало Стефанія.
В. 323. Криклива Анна.
В. 361. Скородинська Марія.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 176. Бабяк Василь.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1937 р. було в У. Н. С. дітей членів	7,929
В місяці вересні 1937 р. принято нових	33
В місяці вересні 1937 р. принято нановo	54
В місяці вересні 1937 р. принято з переступнили листами	3
В місяці вересні 1937 р. принято з інших кляс	—
Разом	8,019
В місяці вересні 1937 р. суспендовано	65
В місяці вересні 1937 р. відійшли з переступними листами	2
В місяці вересні 1937 р. відійшли до старших чл. У.Н.С.	48
В місяці вересні 1937 р. відійшли до інших кляс	—
В місяці вересні 1937 р. відійшли зі зворотом готівки	6
В місяці вересні 1937 р. відійшли на безплат обезпечення	3
В місяці вересні 1937 померли	1
Разом	125
З кінцем вересня 1937 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	7,894

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	5,656
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	1,721
В клясі 3-ій за 50 ц. місячної вкладки	517
Разом	7,894
З кінцем вересня 1937 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	30,192

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за вересень 1937 р. суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж вересня 1937 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. рек. секретар.

КИТАЙСЬКІ СТРАВИ

Що китайці вроджені талановиті кухарі, бачимо не лише з того, що легко навчаться і на чужинний спосіб, а також із того, що кожний з китайських кухарів уміє прилагодити цілу низку ріжних страв, ба й нові й нові роди придумає, наскільки це можливо, тому, що на китайський стіл приходять страви лише докладно варені або печені. Роблять теж найріжніші соси, приправлювані на корінні.

Що в Китаю подають риж до більшости страв, це загально свідоме, таксамо як славні є італійські макарони. Та китайці крім рижу люблять також дуже макаран. Китайський макаран також із макаранового тіста і також дуже довгий, як італійський, одначе не є це порожні в середині рурки, лише в середині повний. Роблять цей макаран, тачаючи тісто, а приправляють його дуже жовто, аж червонявo, щоби було видно, що є в ньому багато яєць. Тому такий макаран подібний до довгих хробаків-дощівниць.

Специяльними ласощами, без яких не обійдеться майже ніякий обід ані вечеря, є яйця. Ці яйця, качачі або курячі, подають натвердо варені, одначе передтим іще їх „приправляють". А саме ще сирі вкладають до сильно насоленої глини або попелу і так переховують їх у вогкій землі найменше 14 днів, а навіть і два місяці і більше. Найсмачнішими вважають ті, що самі мякнуть і вже майже розпадаються.

Дорогі ласощі це гнізда морських ластівок, які з великим трудом збирають на високих надморських скелях. Далі люблять їсти шлунки акул (риба — пажор-людоїд) і качок, ба на китайському столі не хибує і нашої верпрової печені, книдлі із булки та зеленини. Як закуски дають відомі бурські горішки, припікані, біб і інші роди плодів та китайське печиво.

Риж, политий мясним сосом, творить закінчення китайського обіду. Китайці їдять зупи на початку обіду або на кінці.

Чоловік усьому винен.

Чоловік (до жінки): — Чи знаєш: вночі була страшна буря!

Жінка: — Буря? Тож чому ти мене не збудив?! Таж знаєш, що я підчас бурі не можу спати!

З ДНЯ

ВРАЖІННЯ З ВІДЧИТУ РИС ДЕЙВИСА.

Посол до англійського парляменту, з походження валієць, Рис Дейвис, що перебуває під теперішню хвилю в Америці, виголосив у Ню Йорку в неділю, 17. ц. м., відчит. Цікаві враження викликував на слухачів цей відчит: він захоплював усіх бистротою ума і великим гумором. Здавалося, що цей валієць готов підходити до найтяжчих і найтрагічніших справ зовсім весело. І ця веселість зовсім не разила українських слухачів, а навпаки, захоплювала їх. Цей чужинець наче говорив українській публиці: „Смійтеся, веселіться і не беріть життя занадто трагічно, хоч воно само по собі трагічне; бо хто занадто перейимається трагізмом життя, той попадає в пригноблення і тратить силу до дальшої боротьби”.

ВІН СОЦІЯЛІСТ, АЛЕ ЯКИЙ!

Рис Дейвис заявив, що належить до англійської Робітничої Партії; а ця партія є властиво соціялістична. „Ми називаємо себе соціялістами”, говорив він. Та ось рівночасно з тим цей англійський соціяліст висказував такі гадки: „Націоналізм — це такий сильний моральний чинник, що ми мусимо до нього відноситися з повагою”. Про економічні потреби людей він сказав: „Добробут людини це безпечречно важна річ, але ще є щось більше від шлункових потреб, а це духові потреби. Колиб мені хто дав найбільші розкоші на світі, найкращі помешкання, найкращий харч і одежу, а скував мого духа і заборонив свобідно висказувати мої думки, то я сказав би йому: до чорта з тобою”. А про релігію сказав: „Релігія це не є один з найважніших чинників у розвою людства; це є таки найважніший чинник”.

Як бачимо, то цей англійський соціяліст ставить націоналістичний чинник понад інтернаціональний, потреби духа понад потреби матерії, а релігію понад усе інше. А наші соціялісти пробують називати глибокі національні почування „зоольоґічним шовінізмом”, економічні потреби людей ставити вище всяких інших потреб, а релігію називати „опієм для народу”.

ОЗНАЧЕННЯ СЛОВА „НАЦІЯ”.

В часі відчиту цей англійський соціяліст також висказався про те, що він уважає нацією. Отож нацією він уважає певну скількість людей, які замешкують певну територію та які є звязані з собою своєю минувшиною, а також своєю будучиною, себто своєю місією, своїми історичними завданнями, які стоять перед ними. Дуже подібне до того означення нації подав недавно один український націоналістичний часопис, а наші соціялістичні і „демократичні” критики взяли це означення як доказ, що український націоналістичний рух в Америці є „фундаментально протиамериканський і фашистівський”. Що тепер наші фальшиві демократи і соціялісти скажуть, почувши з уст англійського соціяліста, що найважнішою прикметою нації таки є її змагання, себто ідея в динамічній формі? Чи може вони назвуть Дейвиса також „фашистом”?

РІЖНИЦІ МІЖ ФАШИЗМАМИ І ДЕМОКРАТІЯМИ.

Говорив також шановний гість про фашизми і демократії взагалі. Так, як нераз преса все говорила, так і він говорив, що на світі є ріжні демократії, що саме голословне запевнення, що якась держава або ґрупа є демократична, ще не робить її справді демократичною. Як приклад він подав, дві найбільші англо-саські держави: Америку й Англію. Він говорив, що, наприклад, у Злучених Державах Америки президент Рузвелт має далеко більше прав, ніж у них король. „Наш король”, говорив цей англійський підданий,” є тільки орнаментом, а всі права спочивають у руках уряду. Ми маємо рішальний вплив на короля і можемо навіть короля усунути. Деколи ми навіть усуваємо. В суперечці короля з народом король завжди програє”. Подібне з фашизмами: Фашизм у Німеччині є цілком відмінний від італійського фашизму. В першім, наприклад, є крайній антисемітизм, а в другому цілком його нема. Говорив також Дейвис, що хоч фашизм ненавидить комунізм, то в засаді між тими струями є багато схожостей, а то тому, що одна і друга струя хоче звести індивідуальність людини до нулі.

ПАЦИФІЗМ ДЕЙВИСА.

Говорив Дейвис, що він є пацифістом і що навіть у часі великої війни був за пацифізм арештований. Але коли розговорився при міжнародне положення, то з гордістю сказав, що Англія тепер витрачує тисячу пятьсот міліонів фунтів стерлінгів на зброєння. „Джан Бул досі спав”, говорив він гордо, „але тепер пробуджується; коли він пробудиться, то всі про нього довідаються; він ще не програв; він щойно зачинає боротьбу”. Колиж говорив про справу Палестини, то сказав без обиняків: „Позвольте, що я отверто вам скажу: як довго через Палестину йдуть нафтові рури з Мозулю до Гайфи, так довго Англія буде все обороняти палестинську незалежність”.

ЦІКАВІ ВІДПОВІДІ.

По відчиті посипалися запити, на які бесідник надзвичайно влучно відповідав. На один запит, чи українці повинні боротися революційним способом, чи може мають обмежитися до мирного способу, Дейвис сказав: „На це питання ви повинні самі мати відповідь; якби я був українцем, то знав би, що робити”. Далі він говорив, що Ірляндія далеко менша нація від українців, а проти волі найбільшої потуги світу, якою є Англія, вона визволилася з неволі і стала самостійною державою. На запит, чи тутешні українські покоління повинні помагати визволенню України, він відповів найрішучіше, що так, бо тим вони сповнятимуть не тільки національний обовязок, але й уселюдський. На запит, чи тутешні українські покоління повинні брати також участь в американському житті, він теж відповів з натиском: так. Він сказав: „Робіть так, як ми, валійці, робимо; ми маємо в американськім найвищім суді двох валійців. Ми підбиваємо Америку, а тепер ми прислали Тому Фара (кулачного борця), щоб докінчив ту нашу роботу”, закінчив він з гумором.

ДОБРА НАУКА.

На запит одної бесідниці, чи українці повинні поборювати ті українські організації, які мають фашистівські нахили, Дейвис відповів: „Я не буду встрявати у ваші внутрішні, для мені другорядні справи; робіть так, як ми, валійці, робимо: є в нас протестанти, католики, республиканці, демократи, монархісти і т. п.; ми деколи сваримось, але деколи ми всі разом засідаємо до одного столу і тоді ми всі лише валійці”. При тій відповіді бесідник дав слухачам добру науку. Він сказав, що недобре є чужинцеві мішатися в домашні справи іншого народу. „Раз”, говорив він, „один чужинець приїхав до Лондону і почав критикувати англійський уряд. Притім він говорив те саме, що при іншій нагоді я сам говорив в англійськім парляменті. Але коли я критикую свій уряд, то це що інше, ніж коли чужинець хоче це робити. Я йому відповів, що це не його справа критикувати мій уряд і хай він це зоставить нам самим”. В такий спосіб повинні поступати і українці, казав Дейвис.

На перший погляд.

— Винницький заручився з Ковальською. Чи то була любов з першого погляду?

— Ні... з другого! Коли він її перший раз побачив, тоді ще не знав, що вона багата!

—o—

Знає її.

— Журюся моєю жінкою, бо саме серед такої бурі вона у місті!

— Вона певно в якімсь склепі її перечекає!

— Саме це мене журить!

УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ В НІМЕЧЧИНІ

(ВУНІ) Зпоміж европейських країн Німеччина в ділянці українознавчих студій представляється ще чи не найкраще, хоч це зовсім не значить, що ці студії, абсолютно беручи, тут уже належно поширені. Лекторати української мови є, щоправда, навіть у кількох університетах західньої Німеччини (Тібінген, Мінстер, Єна, Гале), але фреквенція на них слаба. Багато професорів-славістів роблять українистику предметом своїх викладів, зокрема проф. Маєр у Кенігсберґу та Дільс у Бресляв, всеж правдивою централею українознавства на Німеччині лишається її столиця — Берлін.

Вивчання української мови у звязку з паралельними українознавчими курсами на недавно заснованій берлінській „Авсляндсгохшуле” знаходиться в руках проф. д-ра Зенона Кузелі. Біжучого року, як і давніше, відбуває він що семестра кілька мовних курсів для початкуючих, продовжуючих і удосконалюючих свої знання. В найвищім курсі навчання відбувається вже при читанні вибраних місць із творів найвизначніших українських письменників. Крім лекцій мови читає проф. Кузеля правильно ще якийнебудь курс з обсягу українознавства, наприклад цього року „Історичний розвиток української національно-державної думки”.

В тіснім контакті з „Авляндсгохшуле” проходить також діяльність Українського Наукового Інституту в Берліні, котрого всі доценти відбувають правильні цикли лекцій німецькою мовою, присвячених ріжним ділянкам українознавства. Цього семестру, 1937/38 академічного року, читає доц. інж. Димінський „Банківництво і кредитова господарка в Україні”, доц. д-р Крупницький „Запорожці, їх історія й організація”, проф. д-р Кузеля „Українці, росіяни та поляки у їхніх взаємовідносинах” та проф. д-р Мірчук „Красне письменство сучасної доби в Україні”. Крім цих правильних циклів Інститут часто влаштовує поодинокі публичні виклади, на які запрошує здебільша чужинецьких прилеґентів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

—o—

МОЛОДИЙ НАРОД.

Американський публіцист Френк Чепин Брей написав цікаву книжку про ролю заголовків, кличів, закликів, фраз в американській історії.

Каже, що американці відзначаються цим, що вони „піддаються під провід фразами”. Хто придумає їм гарну фразу, той може ними правити: вони захоплюються нею й не розглядаються докладніше, що криється за фразами.

Чи лише американці? Чи не є це спільна признака всіх молодих народів, як усіх молодих людей?

АМЕРИКАНЕЦЬ БУДУЧНОСТИ.

Тішаться, наприклад, польські ґазети, що о. Ґенон, ректор Фордгемського університету в Ню Йорку, сказав у своїй цвітистій промові, що будучий тип американця це мішанина поляка й італійця.

Цю опінію висказав о. Ґенон, як його взивали справити свою заяву, що не ірляндці, але поляки піддержують католицьку церкву в Америці.

Що він скаже, як проти поправки запротестують?

ДОКАЗАЛИ.

Запевняючи своїх слухачів, що будучий американець це буде мішанина поляка й італійця, о. Ґенон покликався на якогось свого приятеля, антрополога й соціолога, котрий, мовляв, прийшов до такого переконання на основі довгих і ґрунтовних розслідів.

Дехто з ґазетярів висловив цікавість знати:

Як за довгі були ці розсліди? Як за ґрунтовні? Що це за один цей учений? Який великий антрополог? який великий соціолог?

Та польські ґазетярі їм відповіли Якто? Вам слово о. Ґенона не вистарчає? Треба вам доказів на велику живучість польського іміґранта? А чи не бачили ви, як польські іміґранти маширують у походах?

Чому саме поляки краще машерують у походах від айришів, усе ще не відомо.

МОСКАЛІ, ЩО НЕ Є МОСКАЛЯМИ.

Написав кацапський „Свет” статтю про „змішання понять”, у котрій навчає читачів, щоб не мішали поняття „російський” з поняттям „руский”. Притім навчає москаль, що вони повинні мати більше свідомого московського націоналізму.

Звісно, хто це робить: галицький „москаль” учить „росіянина” зпід Москви чи Тули, як бути добрим „русским”.

ПО ПОРЯДКУ НАУКА.

Не радить „Свет” москалям держатися ніяких московських старих партій. Не радить теж братися до нових партій на взір Мусолінія й Гітлера.

Мовляв, фашистівська партія добра для тих народів, що мають національну свідомість, але для москалів, котрі її ще не мають. Поки не буде щирого московського націоналізму, так довго фашизм московському народові користи не принесе.

Отже, як лише москалі дістануть національну свідомість, зараз уже будуть могти стати фашистами.

Трохи далі „Свет” каже, що московська національна свідомість була в москалів у Галичині. Отже це до фашизму вже дозріли?

МОСКОВСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ В ГАЛИЧИНІ.

„Свет” доказує, як це саме треба розуміти, що в Галичині була московська національна свідомість.

„У Галичині перед війною, а може й тепер, серед москалів були ріжні партії: були соціялісти, радикали, був навіть анархіст. Але всі вони були передівсім „русские” і коли треба було трудитися для „русскости”, соціяліст чи анархіст ішли разом зо священиком у народ; вони були передівсім московськими націоналістами та працювали на користь того, щоб заховувати „русскость”.

Словом, у них було те, що „Свет” називає „вспольный фронт”. Що це значить „вспольный”? Такого московського слова нема. Такого українського слова теж нема. Є таке слово в польській мові; по українському воно значить „спільний”, а по московському „общій” або „всеобщій”. Чи це слово мав на думці „Свет”, пишучи „вспольный”? А як так, то чи це є спосіб оборонити „русскость”? Чи це доказ щирого московського націоналізму в Галичині?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український Демократичний Комітет за Дюї.

Тут зорґанізувалася ґрупа членів Демократичної Партії, що при цьогорічних міських виборах стоять за вибір Томаса Е. Дюї окружним прокурором на повіт Ню Йорк. В склад комітету ввійшли: Михайло Радик як предсідник, Михайло Митренко й Михайло Кравчук як заступники предсідників, Алберт Г. Дачук як секретар, Адольф Вайлі, Віктор Матчак, Валтер Баґад, Степан В. Дроботій, Марія Вінтоняк, Михайло Бриґидир, Віра Задорецька, Василь Метренко, Олекс. Болтач, Михайло Поляньский, Франк Петрочко, Ґаролд Коцель і Михайло Петрочко як члени.

Комітет, промовляючи в імені української тутродженої молоді, вислав до реєстрованих виборців українського роду листа з закликом, голосувати на Томаса Е. Дюї, щоб „не допустити до старого ладу, який панував за Темені Гол”.

Передшлюбний іспит.

До евгенічної порадні приходить несміло молодий чоловік і просить поради в лікаря.

— Хочу оженитися, тому я рад би, щоби пан доктор мене оглянули.

Лікар ствердив, що серце в порядку, селезінка також, легені здорові. Одначе молодець має криві ноги.

— Чи ваша наречена знає про ваші ноги?

— Ще ні, пане докторе: це буде для неї шлюбна несподіванка.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ВУСТЕР, МАСС.

Сповнив народній обовязок.

В память листопадових днів висилаю від себе $10 на рідний край: $5 на визвольну боротьбу і по $2.50 на політичних вязнів та інвалідів.

Йосиф Зазуляк.

ЧЕСТЕР, ПА.

З весілля на інвалідів.

Дня 10-го жовтня 1937 р. відбулося вінчання молодої пари, Омеляни Гарасим, дочки українського бизнесмена, визначного працівника честерської громади, та Степана Мерецька, котрий працює у Вашингтоні Д. К. Вінчання молодої пари відбулося в укр. прав. церкві, а довершив його місцевий парох о. Омелян Мицик.

Весільна гостина відбулася в галі Українського Народнього Дому. Підчас вінчання і на весільній гостині було багато визначних американських гостей місцевих і з Вашингтону, котрим дуже подобалися церемонії українського шлюбу й українських старокраєвих весільних звичаїв, як: благословлення хлібом, впровадження молодих на галю зо шлюбу й інших звичаїв підчас весілля.

Тут треба підкреслити любов до свого рідного родичів молодої пари, котрі старалися перевести в життя всі старокрайові звичаї, а тимсамим виказати перед чужинцями українську культуру. Шкода тільки, що багато з сьогоднішніх молодих людей, а навіть їх родичів, ці звичаї пропускають, а часами ще й стидаються їх. Тому щира подяка родичам і молодій парі за їх пошанування українських весільних звичаїв.

Підчас весільної гостини о. О. Мицик, що був старостою весілля, на бажання молодої пари і їх родичів перепровадив збірку, а з зібраних грошей виділено $5 для українських інвалідів.

Бойко.

Звичайна історія.

— Моя жінка завсіди хоче пити рано чай, а я каву.

— О, то дуже невигідно робити два цілком інші снідання!

— Чому два? Миж пемо чай!

ЛИШАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ 7 ДНІВ, ЩОБ ВИКОРИСТАТИ ОФЕРТУ „СВОБОДИ"

ЯКА КІНЧИТЬСЯ ДНЯ 31-ГО ЖОВТНЯ, 1937

Кожний новий передплатник, що пришле ОДНОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВОБОДУ" в сумі $6.00, ОДЕРЖИТЬ У ДОДАТКУ КНИЖОК НА СУМУ $10.00.

По одержанні річної передплати адміністрація „Свободи" негайно вишле такому передплатникові катальоґ, з якого він вибере собі книжок на згадану суму.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ И ЗБАГАЧУЙТЕ СВОЄ ЗНАННЯ ЧИТАННЯМ КНИЖОК.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ" ПОВІДОМЛЯЄ УСІХ ТИХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬ У „СВОБОДІ" РІЖНІ СВОЇ ІМПРЕЗИ, ЩО „СВОБОДА" НЕ МОЖЕ ПОМІЩУВАТИ В ОГОЛОШЕННЯХ НІЯКОЇ ЗГАДКИ ПРО ЯКІНЕБУДЬ „ВИГРАВКИ", БО ЦЕ ПРОТИЗАКОННЕ.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ".

ЯК ПОВСТАЛИ ТАКСАМЕТРИ

Відомі були вже у старинному Китаю.

Знаємо, що старокитайська культура знала ріжні винаходи наших днів, хоч не вміла їх якслід використати. Ті винаходи забувалися, а пізніше відкривали їх европейські дослідники.

Мало відоме є, що автомобілеві таксаметри були відомі вже у старинному Китаю. Самособою, не були це таксаметри такі як сьогоднішні, та будь що будь був це прилад, що дозволяв справдити, яку дорогу переїхав даний повіз. За володіння династії Чінь, що володіла від 265 до 419 року рікши вживали візків, які напереді мали деревляну статуйку з палочкою в руці. Як візок переїхав один „лі" (китайська міра довжини, коло 1,800 стіп) статуйка вдаряла палочкою в бубон. Як вправлявся в рух цей примітивний апарат невідомо.

КИТАЙСЬКА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЗПЕРЕД 1000 ЛІТ

Китайсько-японську війну обговорюють дуже докладно, а нераз наводять цікаві подробиці з політичної або культурної історії Китаю і Японії. Про славну традицію китайського мистецтва і літератури маємо вістки більше загальні; ми чули дещо про поезію, фільософію та історію. А всеж Китай це батьківщина енцикльопедії, в якій подано всі важніші події, численні життєписи заслужених людей, м. ін. поважніших авторів і змісти літературних творів.

Така безцінної літературної вартости енцикльопедія, це збірник китайської літератури, виданий за володіння династії Сунь (960—1280 по Христі). Складається вона з 1,000 (тисячі) томів у яких подано витяги і зміст всіх найвартісніших творів. Одначе найбільша китайська енцикльопедія, а рівночасно і всесвітня, була не вище згадана, лише пізніша, з XV. і XVII. століття, на яку зложилися праці та досліди двох тисяч учених. Величина тієї енцикльопедії навіть на китайські відносини була небуденна. Вистане згадати, що держава не могла позволити собі на друкування цілости і треба було ручно переписати 23,000 (двадцять три тисячі) томів, у трьох примірниках кожний. Вогонь і людський нерозум знищили муравлину працю тисяч учених і переписувачів. До наших часів заховалися лише поодинокі томи, які приблизно дають поняття про велич виконаної праці високої культури.

НАСЛІДКИ ЛІКУВАННЯ КВАШЕНОЮ КАПУСТОЮ.

Німецький лікар д-р Ремер оголосив висліди лікування ріжних недуг квашеною капустою. Завдяки цьому, що капуста має в собі багато молочного квасу і т. зв. „хобіну" може причинитися до переміни цілого організму. Денною давкою 1 фунта квашеної капусти вилікував д-р Ремер припадки астми, гіхту, затвердження та ревматизму.

Слаба потіха.

— То страшне! Моя жінка завсіди ставить мені за взір свого першого чоловіка.

— Потішся тим, що третьому чоловікові ставитиме тебе як гідного до наслідування!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

— Чи то правда, пане Муравлик: я чув, що ви будуєте собі новий дім?

— А чи чували ви, щоб хтонебудь будував старий дім?!

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(145)

Коли королева Залія опустила з умучення руку, маянці зжахнулись. Але Залія почекала хвилинку і, зібравши знову всі свої сили, підняла руку, щоб таки виконати засуд. Юля і Джордж відвернули свої очі. Але Тарзан дивився сміливо її в очі; на його обличчі не було слідно найменшого страху. Він з цікавістю слідкував за обличчям Залії.

Та хоч Тарзан ні трошки не лякався, то проте він цілком не надіявся ласки від неї. Ця напів дикунка готова була зробити і найстрашніший злочин. Звичайно в обличчі смерти Тарзан винаходив тисячі способів, як би висмикнутися з небезпеки. Робив він це для спортового духа, який каже не здаватися доостанку. Але тепер він був звязаний.

Він не міг ніяк оборонятися, тому вважав, що зайво витрачувати енерґію на непотрібне зворушення і шамотіння. Залія ще раз з повною рішучістю підняла руку зо штилетом вгору. Але потім знов його опустила й обезсилена своєю внутрішньою моральною напругою, впала Тарзанові на груди і заплакала: „Я не можу, я не можу його вбити".

З грудей маянців вирвалися голоси обурення. Було ясно, що вони твердо осуджували цю слабість своєї королеви. Тогацаль стиснув свій дрючок і твердим кроком підійшов до королеви. Підійшовши на крок до Залії, він просичав: „Убий того чоловіка. Бо коли не вбєш, то ти разом з ним згинеш". На його обличчі виднів сатанічний гнів.